

PÁLYÁZAT

**A LISZT FERENC ZENEMŰVÉSZETI EGYETEM
REKTORI FELADATKÖRÉNEK BETÖLTÉSÉRE**

**INTÉZMÉNYFEJLESZTÉSI
SZAKMAI KONCEPCIÓ**

Kelemen Barnabás

Budapest, 2025. március 17.

PÁLYÁZAT

**A LISZT FERENC ZENEMŰVÉSZETI EGYETEM
REKTORI FELADATKÖRÉNEK BETÖLTÉSÉRE**

**INTÉZMÉNYFEJLESZTÉSI
SZAKMAI KONCEPCIÓ**

Kelemen Barnabás

Budapest, 2025. március 17.

1. PREAMBULUM

A Zeneakadémia sorsa szívügyem

1.

2. VÍZIÓ – MERJÜNK NAGYOT ÁLMODNI!

- 2.1. A Zeneakadémia mint világítótorony!
- 2.2. Az egyetem belső kulturális környezete
- 2.3. Adjuk vissza a Zeneakadémiát a zeneakadémistáknak!
Hallgatóbarát egyetemi terek, élet a Liszt Ferenc téri épületben
- 2.4. A zeneakadémisták nemzetközi versenyképessége – inspirálni és támogatni
- 2.5. Liszt Academy Brand - L. A. B.
- 2.6. A modellváltás kérdése

2.

VÍZIÓ
MERJÜNK NAGYOT
ÁLMODNI!

9. KONNEKTIVITÁS – LÁTHATÓSÁG

- 9.1. A kapcsolattartás intenzitásának fokozása
 - 9.1.1. A tanszékeken belül – az oktatók között, valamint az oktatók és a hallgatók között
 - 9.1.2. A hallgatók egymás között
 - 9.1.3. Öregdiákok utánkövetése
 - 9.1.4. A Hallgatói Önkormányzat tapasztalatainak kamatoztatása
 - 9.1.5. Évkönyvek digitalizációja
 - 9.1.6. Online munkacsoport
- 9.2. Vertikális és horizontális kapcsolatok a zeneművészeti intézmények között
 - 9.2.1. Kapcsolat a „vidéki karokkal”
 - 9.2.2. Együttműködés nemzetközi egyetemekkel
 - 9.2.3. A Kodály Intézet intenzívebb jelenléte, támogatása
- 9.3. Aktív stratégiai partnerkapcsolatok
 - 9.3.1. Valamennyi belföldi és számos külföldi zenekarral, ifjúsági zenekarokkal
 - 9.3.2. A nemzetközi Liszt Intézetekkel
 - 9.3.3. Hazai egyetemekkel
 - 9.3.4. Hazai kulturális intézményekkel
 - 9.3.5. A médiával

9.

KONNEKTIVITÁS –
LÁTHATÓSÁG

ZENEAKADÉ

8. KONCERTKÖZPONT

- 8.1. A Zeneakadémia Nagyterme
- 8.2. A koncertközpont és az egyetemi oktatás szinergiája
- 8.3. A Solti terem új profilja

8.

KONCERTKÖZPONT

7. A ZENEAKADÉMIA IRÁNYÍTÁSA, VEZÉRKARA, MENEDZSMENTJE

- 7.1. A hatékony rektori működés felépítése
- 7.2. Rektori tanácsadó grémium
- 7.3. Rektori ügyvivő menedzsment felállítása

7.

A ZENEAKADÉMIA IRÁNYÍTÁSA,
VEZÉRKARA, MENEDZSMENTJE

6.

INFRASTRUKTÚRA,
INGATLANPORTFÓLIÓ

6. INFRASTRUKTÚRA, INGATLANPORTFÓLIÓ

- 6.1. A Liszt Ferenc tér újragondolása
- 6.2. Szükséges felújítások, korszerűsítések a főépületben és azon túl
 - 6.2.1. Bartók Konzi
 - 6.2.2. Régi Zeneakadémia
 - 6.2.3. Fasori kollégium
 - 6.2.4. Semmelweis utcai épület
 - 6.2.5. Kodály Intézet
- 6.3. Tervek az intézményi széttagoltság csökkentésére
- 6.4. Új zenekari próbaterem a főépület közelében
- 6.5. Múzeumok
- 6.6. Kibervédelem

3.

UTÁNPÓTLÁS MINT ELSŐDLEGES FELADAT

3. AZ UTÁNPÓTLÁS MINT ELSŐDLEGES FELADAT

- 3.1. Holisztikus rálátás és ráhatás a magyarországi zeneoktatásra
- 3.2. Óvodák mint legnagyobb lehetőség
 - 3.2.1. Az élményszerű iskolai énekóra – rugalmas, gyermekközpontú tananyaggal
 - 3.2.2. A Zeneakadémia kapcsolata a budapesti és vidéki általános iskolákkal
- 3.3. Zeneiskolák
 - 3.3.1. A szolfézsoktatás megreformálása
- 3.4. Szakközépiskolák
 - 3.4.1. A szakközépiskolába felvételizők országos ellenőrző megfigyelése (monitorozása)
 - 3.4.2. A szakközépiskolákból zenei egyetemekre felvettek utánkövetése
- 3.5. Országos tehetségkutató és -gondozó hálózat kiépítése – a szólisták kinevelése élsporthozzáállást követel
 - 3.5.1. A zeneiskolai és szakközépiskolai tanárokkal való együttműködés
 - 3.5.2. A tehetséges roma származású diákok és családjaik felkarolása az óvodától az egyetemig
- 3.6. A Bartók Béla Zeneművészeti Szakgimnázium
 - 3.6.1. A 13. évfolyam fontossága – előkészítők a felsőoktatásra
 - 3.6.2. Hangszerészképző program

4.

AZ EGYETEMI KÉPZÉS REFORMJA

4. AZ EGYETEMI KÉPZÉS REFORMJA – FÓKUSZBAN A TANÁRKÉPZÉS

- 4.1. Előkészítő osztály
- 4.2. Szemléletváltás: differenciált szakok, szakirányok létrehozása
 - 4.2.1. MA művészdiploma, MA zenekari-kamarazenei diploma, illetve MA pedagógusdiplomák rendszerének átgondolása
 - 4.2.2. A BA képzés nyolc szemeszterre emelése, tanári kimenettel
- 4.3. Egyéb, képzéssel kapcsolatos javaslatok
- 4.4. Az elméleti képzések, a Kodály Intézet, az Egyházzene Tanszék és a Régizene Tanszék szinergiája
- 4.5. Doktori Iskola, tudományos tevékenység
- 4.6. Továbbképzési és módszertani központ a zenepedagógusoknak
- 4.7. Digitalizáció, hatékony ügyintézés
 - 4.7.1. Tananyagfejlesztés elsősorban a Kodály Intézetben és az elméleti tanszékeken, de minden további tanszéken is
 - 4.7.2. Az Aviso által felvett anyagok felhasználása és közzététele (legalább a Zeneakadémián belül)
- 4.8. A tehetségek menedzselése, menedzser szak létrehozása
- 4.9. Miért nem ideális különböző karokat alapítani?

5.

BÉREMELÉS, GAZDASÁGI KONCEPCIÓ

5. BÉREMELÉS, GAZDASÁGI KONCEPCIÓ

- 5.1. A bázisalapú finanszírozás gondolata
- 5.2. A Zeneakadémia teljes éves költségvetésének áttekintése és azonnali kiegészítése
 - 5.2.1. A tanszékek működési költségeinek áttekintése, racionalizálása, a forrásigények feltérképezése
 - 5.2.2. A büdzsé kiegészítése, EU-s szintű bérfelzárkóztatás
- 5.3. Forrásteremtés, mecenatúra
- 5.4. A Koncertközpont önálló nonprofit gazdasági társasággá alakítása a ZAK ernyője alatt

TARTALOM

1. PREAMBULUM	8
A Zeneakadémia sorsa szívügyem	
2. VÍZIÓ – MERJÜNK NAGYOT ÁLMODNI!	12
2.1. A Zeneakadémia mint világítótorony!	12
2.2. Az egyetem belső kulturális környezete.	13
2.3. Adjuk vissza a Zeneakadémiát a zeneakadémistáknak!	14
Hallgatóbarát egyetemi terek, élet a Liszt Ferenc téri épületben	
2.4. A zeneakadémisták nemzetközi versenyképessége – inspirálni és támogatni	15
2.5. Liszt Academy Brand - L. A. B.	17
2.6. A modellváltás kérdése	17
3. AZ UTÁNPÓTLÁS MINT ELSŐDLEGES FELADAT	20
3.1. Holisztikus rálátás és ráhatás a magyarországi zeneoktatásra	20
3.2. Óvodák mint legnagyobb lehetőség	20
3.2.1. Az élményszerű iskolai énekóra – rugalmas, gyermekközpontú tananyaggal	
3.2.2. A Zeneakadémia kapcsolata a budapesti és vidéki általános iskolákkal	
3.3. Zeneiskolák	23
3.3.1. A szolfézsoktatás megreformálása	
3.4. Szakközépiskolák	25
3.4.1. A szakközépiskolába felvételizők országos ellenőrző megfigyelése (monitorozása)	
3.4.2. A szakközépiskolákból zenei egyetemekre felvettek utánkövetése	
3.5. Országos tehetségkutató és -gondozó hálózat kiépítése – a szólisták kinevelése élsportozzáállást követel.	27
3.5.1. A zeneiskolai és szakközépiskolai tanárokkal való együttműködés	
3.5.2. A tehetséges roma származású diákok és családjaik felkarolása az óvodától az egyetemig	
3.6. A Bartók Béla Zeneművészeti Szakgimnázium	29
3.6.1. A 13. évfolyam fontossága – előkészítők a felsőoktatásra	
3.6.2. Hangszerészképző program	
4. AZ EGYETEMI KÉPZÉS REFORMJA – FÓKUSZBAN A TANÁRKÉPZÉS	32
4.1. Előkészítő osztály	33
4.2. Szemléletváltás: differenciált szakok, szakirányok létrehozása	34
4.2.1. MA művészdiploma, MA zenekari-kamarazenei diploma, illetve MA pedagógusdiplomák rendszerének átgondolása	
4.2.2. A BA képzés nyolc szemeszterre emelése, tanári kimenettel	
4.3. Egyéb, képzéssel kapcsolatos javaslatok	39
4.4. Az elméleti képzések, a Kodály Intézet, az Egyházzene Tanszék és a Régizene Tanszék szinergiája	40
4.5. Doktori Iskola, tudományos tevékenység	40
4.6. Továbbképzési és módszertani központ a zenepedagógusoknak	40
4.7. Digitalizáció, hatékony ügyintézés	41
4.7.1. Tananyagfejlesztés elsősorban a Kodály Intézetben és az elméleti tanszékeken, de minden további tanszéken is	
4.7.2. Az Aviso által felvett anyagok felhasználása és közzététele (legalább a Zeneakadémián belül)	
4.8. A tehetségek menedzselése, menedzser szak létrehozása	42
4.9. Miért nem ideális különböző karokat alapítani?	42
5. BÉREMELÉS, GAZDASÁGI KONCEPCIÓ	44
5.1. A bázisalapú finanszírozás gondolata	44
5.2. A Zeneakadémia teljes éves költségvetésének áttekintése és azonnali kiegészítése	44
5.2.1. A tanszékek működési költségeinek áttekintése, racionalizálása, a forrásigények feltérképezése	
5.2.2. A büdzsé kiegészítése, EU-s szintű bérfelzárkóztatás	
5.3. Forrásteremtés, mecénatúra	46
5.4. A Koncertközpont önálló nonprofit gazdasági társasággá alakítása a ZAK ernyője alatt	47

6. INFRASTRUKTÚRA, INGATLANPORTFÓLIÓ	50
6.1. A Liszt Ferenc tér újragondolása	50
6.2. Szükséges felújítások, korszerűsítések a főépületben és azon túl	51
6.2.1. Bartók Konzi	
6.2.2. Régi Zeneakadémia	
6.2.3. Fasori kollégium	
6.2.4. Semmelweis utcai épület	
6.2.5. Kodály Intézet	
6.3. Tervek az intézményi széttagoltság csökkentésére	53
6.4. Új zenekari próbaterem a főépület közelében	53
6.5. Múzeumok	53
6.6. Kibervédelem	53
7. A ZENEAKADÉMIA IRÁNYÍTÁSA, VEZÉRKARA, MENEDZSMENTJE	56
7.1. A hatékony rektori működés felépítése	56
7.2. Rektori tanácsadó grémium	57
7.3. Rektori ügyvivő menedzsment felállítása	57
8. KONCERTKÖZPONT	60
8.1. A Zeneakadémia Nagyterme	60
8.2. A koncertközpont és az egyetemi oktatás szinergiája	61
8.3. A Solti terem új profilja	62
9. KONNEKTIVITÁS - LÁTHATÓSÁG	64
9.1. A kapcsolattartás intenzitásának fokozása	64
9.1.1. A tanszékeken belül – az oktatók között, valamint az oktatók és a hallgatók között	
9.1.2. A hallgatók egymás között	
9.1.3. Öregdiákok utánkövetése	
9.1.4. A Hallgatói Önkormányzat tapasztalatainak kamatoztatása	
9.1.5. Évkönyvek digitalizációja	
9.1.6. Online munkacsoport	
9.2. Vertikális és horizontális kapcsolatok a zeneművészeti intézmények között	66
9.2.1. Kapcsolat a „vidéki karokkal”	
9.2.2. Együttműködés nemzetközi egyetemekkel	
9.2.3. A Kodály Intézet intenzívebb jelenléte, támogatása	
9.3. Aktív stratégiai partnerkapcsolatok	67
9.3.1. Valamennyi belföldi és számos külföldi zenekarral, ifjúsági zenekarokkal	
9.3.2. A nemzetközi Liszt Intézetekkel	
9.3.3. Hazai egyetemekkel	
9.3.4. Hazai kulturális intézményekkel	
9.3.5. A médiával	
UTÓSZÓ	70
10. ÖNÉLETRAJZ	72

1.

PREAMBULUM

A Zeneakadémia sorsa szívügyem

A ZENEAKADÉMIA SORSA SZÍVÜGYEM

Ezennel jelentkezem a Kulturális és Innovációs Minisztérium a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem rektori feladatkörének betöltésére kiírt pályázati felhívására. Pályázatomban kifejtem az ellátandó feladatokkal kapcsolatos – a hatályos jogszabályok, az intézmény alapító okirata, jelenlegi szervezeti és működési szabályzata, valamint tapasztalataim alapján kidolgozott – koncepciómat, terveimet és kollégáimmal, munkatársaimmal előzetesen megvitatott elképzeléseimet.

Pályázatomban mindenekelőtt az a meggyőződésem vezet, hogy a Zeneakadémiának a magyar és egyetemes kultúrában kiemelkedő szerepet kell betöltenie. Hagyományainak ápolása, hazai és nemzetközi presztízsének megőrzése érdekében az intézmény képzési programjának és kulturális szerepének hangsúlyozásával, a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel összhangban kívánok eljárni. Vállalom az intézmény működéséhez szükséges jogszabályok betartását, valamint a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény szerint a szervezeti egységekben foglalkoztatottak felett a munkáltatói jogok gyakorlását. Pályázatomban megjelölöm mindazon tevékenységi köröket, amelyekkel kapcsolatban a közvetlen irányítás alá tartozó szervezeti egységek és az egyetem fejleszthető, korszerűsíthető. Tenni kívánok az intézmény önismereten alapuló küldetésének megújításáért, a kedvezőbb nemzetközi elismerés megerősítését szolgáló stratégiai célok és tennivalók megfogalmazásáért, az erre irányuló törekvések támogatásáért, irányításáért, szervezéséért és összefogásáért, a mindehhez nélkülözhetetlen szervezeti keretek kialakításáért.

Rektori tevékenységem során készen állok együttműködni az intézmény működtetéséért felelős kancellárral a hatékony és gazdaságos szervezeti és működési rend kialakításában. Támaskodom a Szenátus előremutató munkájára, tapasztalatára, véleményére, számítok a velük történő hatékony együttgondolkodásra. Felelősséggel kívánom szolgálni a Zeneakadémia hazai és nemzetközi oktatási és kutatási kapcsolatait, tenni kívánok ezek fejlesztéséért, fenntartásáért, a nemzetközi szakmai versenyképesség és elismertség fokozásáért. Vállalom, hogy kapcsolatot tartok az érdekképviselői szervezetekkel, a hallgatói és a doktorandusz-önkormányzattal, képviselem az intézményt hazai fórumokon és nemzetközi kapcsolataiban. Felelős figyelemmel kísérem a Zeneakadémia művészeti, oktatási, kutatási együttműködéseit a hasonló hazai és nemzetközi felsőoktatási intézményekkel, az országos szervezetekkel és testületekkel. Szorosabbra fűzném a Koncertközpont és az oktatási részleg egymásra ható szinergiáját.

Figyelembe kívánok venni minden körülményt, amit jogszabály és a Szervezeti és Működési Szabályzat vagy más, hatályos egyetemi szabályzat a rektor felelősségi és hatáskörébe utal.

Hubay Jenő szakmai életútja számomra példaértékű. Huszonévesen már európai értelemben vett „karriert” futott be. 1882. február 8-án került a Brüsszeli Konzervatórium hegedű tanszakának élére. Hubay azonban 1886-ban a kultuszminiszter, Trefort Ágoston kérésére hazatért, hogy a budapesti Zeneakadémia hegedű tanszakát irányítsa. Magyarország zenei életének egyik reprezentánsa lett, megalakította a Hubay–Popper vonósnégyest. 1890-től kamarazenét tanított, 1911-től a Hubay-mesteriskolát vezette, 1919–1934-ig a Zeneakadémia főigazgatója volt. Magyar vonatkozású koncerteket szervezett Nyugat-Európában nagy sikerrel, és számos külföldi művészt hívott Magyarországra. Duna-parti otthonát a korabeli kulturális és társadalmi élet jelentős személyiségei látogatták.

Felmenőim révén többgenerációs kapcsolat fűz a Zeneakadémiához. Édesanyám ötven éven át tanított az egyetemen, nagymamám Kodálynál diplomázott, híres kóruskarnagy és ének-zene tanár volt. Magam tizenegy éves korom óta, harminchat éve vagyok folyamatos kapcsolatban a Zeneakadémiával, huszonkét éve (2003 óta) tanári minőségben. Docensként hegedű főtárgyat és kamarazenét tanítottam, valamint rendszeresen foglalkozom az intézmény zenekaraival. Emellett Kölnben kilenc éven át W3-as professzori kinevezéssel tanítottam, 2024 óta pedig a Grazi Művészeti Egyetem hegedűprofesszora vagyok. Rendszeresen zsűrizek rangos nemzetközi versenyeken. A Magyarországon kilenc évvel ezelőtt elindított háromlépcsős nemzetközi verseny alapítójaként a Halász Ferenc Országjáró Tehetségkutató, a Hubay Jenő Nemzetközi Hegedűverseny és a Nemzetközi Fehér Ilona Hegedűverseny szervezésében is részt veszek. Az elmúlt több mint huszonöt év alatt kötött, nemzetközi jelentőségű művészbaráti kapcsolataimat Magyarország kulturális élete, a diákok és tanáraink, a magyar művészek, valamint a Liszt Ferenc Zeneakadémia felemelkedésére, jó hírének terjesztése érdekében használom fel.

Büszkeséggel és felelősséggel tölt el, hogy a Liszt Ferenc Zeneakadémia több fényes korszakához járultak hozzá olyan, nemzetközi szinten elismert hegedűművész-rektorok, mint a már említett Hubay Jenő (1919–1934) és Zathureczky Ede (1943–1957), aki művészetével, közéleti és professzori működésével tovább őrizte a Hubay-iskola szellemiségét, majd Kovács Dénes (1967–1980), akinek a nevéhez fűződik a művészképző visszaállítása, az előkészítő tagozat rendszerben történő újjáélesztése.

2.

VÍZIÓ

MERJÜNK NAGYOT ÁLMODNI!

- 2.1. A Zeneakadémia mint világítótorony!**
- 2.2. Az egyetem belső kulturális környezete**
- 2.3. Adjuk vissza a Zeneakadémiát a zeneakadémistáknak!
Hallgatóbarát egyetemi terek, élet
a Liszt Ferenc téri épületben**
- 2.4. A zeneakadémisták nemzetközi versenyképessége –
inspirálni és támogatni**
- 2.5. Liszt Academy Brand – L. A. B.**
- 2.6. A modellváltás kérdése**

2. VÍZIÓ – MERJÜNK NAGYOT ÁLMODNI!

A vízió segítségével állíthatjuk magunk elé a konkrétan megfogalmazható képet arról, hogy a jövőben mit kívánunk elérni, a pályát, melyen látható, hogy merről jöttünk és merre megyünk, hogy a rendelkezésünkre álló ismeretek, célképzetek felhasználásával milyen irányban szükséges meghatározni haladásunkat. Hiszem, hogy a kollégáimmal közösen kialakított elképzeléseink inspirálóak, ambiciózusak, s hogy a vízió segítségével célt, sőt létjogosultságot adunk közös vállalkozásunknak, amikor egy vezetői pályázatban meg kell jelölni a terveinket. Világos számomra, hogy a vízió és a misszió, vagyis az elképzelés és küldetés megfogalmazása alapvető részét képezi a tervezésnek, melynek során a Zeneakadémia vezetőivel, művészeivel, munkatársaival együtt megalkotható a jövő követendő, sokrétű programja is.

2.1. A ZENEAKADÉMIA MINT VILÁGÍTÓTORONY!

Legfontosabb célom: a Zeneakadémiát tovább vezetni a világ élvonalába, olyan kivételessé, egyedivé tenni, aminek következtében több szempontból is a legjobbnak, továbbtanulás tekintetében pedig a legvonzóbb egyetemnek lesz mondható.

A Zeneakadémia küldetése nem változik: az előadó-, az alkotóművészet, a zeneelmélet, a zenetudomány és a zeneoktatás-tanárképzés felsőfokú fellegvára. Feladatunk ma sem más a Zeneakadémián, mint a magyar és az egyetemes zeneoktatás érdekében olyan új nemzedéket nevelni és hivatásának tudatában, gyakorlásában, kutatásában megerősíteni, amelynek tagjai a művészetük segítségével képesek a maguk érett belső világából saját hangjuk keresésével, megtalálásával a társadalom és a jövő generációi számára is értékmentő, értékes új utakat megjeleníteni, de egyben a szelence őrzői: a tradíció fáklyavivői is!

Nem veszítve szembe elől a vélhetően a jövőben is érvényes maximát: a zene művészetében és a zene tanításában is a minőség keresése, létrehozása, megtartása a legfőbb vezérlő elv.

Több – az említettekkel összefüggő – kérdésre kell megkeresnünk a válaszokat. Például, hogy miképpen lehet versenyképes a magyar Zeneakadémia a hasonló funkciójú intézmények között? Miképpen lehet biztosítani annak a hivatalos és rendszerszerűen működtethető lehetőségét, hogy a diákjaink az egész világra kiterjedő intézményhálózat részesei lehessenek? Hogyan lehet biztosítékot találni arra, hogy minden, nálunk diplomát szerzett hallgató a muzsikuspályán sikeres lehessen, az ott létező munkamegosztás valamely pontján életre szólóan folytathasson alkotómunkát, nem veszítve el kapcsolatát az anyaintézménnyel. Kérdés az is, hogy mire vagy mi mindenre lehet (lehetne) felhasználni a diplomát. Olyan irányokban kellene folynia a tanításnak, amivel már az intézmény közegében is segítjük a munkaerő-piaci érvényesülést! Feltétlenül tudnunk kell mindehhez, hogy mennyi diplomásra van szükség az egy adott szakirányban. Hány elméleti és gyakorlati szakembernek nyújthat megélhetési lehetőséget az elkövetkezendő évtizedekben ez a pálya?

A Zeneakadémia felelősséget érez a diplomásai iránt, ezért megfontolandó, hogy mindehhez külön munkacsoport létrehozása szükséges. Elképzelhető, hogy a zenei menedzsment képzésen oktató szakemberek részvételével működhetne egy külön iroda (belső menedzser iroda), ami ellátná a Zeneakadémia hallgatóinak képviselőit és követné pályájuk haladását. Minderre azért lenne nagy szükség, hogy elérjük a célunkat: a feltörekvő művészek, tanárok érdekei kerüljenek előtérbe, az ő fejlődésük álljon a menedzselés fókuszában. A frissen diplomázott hallgatók ösztönzését biztosító, lehetőségeiket monitorozó csoport curriculumja akár kutatási irányvá is nőhet a zenetudomány, -szociológia, kultúra-gazdaságtan területén.

Fontos kérdés, hogy miképpen válhat a Zeneakadémia vonzóbbá a magyar és a nemzet- közti hallgatók számára. Mert nem lehet kétséges az a célunk sem, hogy az előbbiek értelmében a Zeneakadémia egyre több nemzetközi oktatási és alkotói együttműködésben vegyen részt. A hallgatók számára felülmúlhatatlan versenyelőnyt jelentene neves művészek, karmesterek gyakori jelenléte, akik közül például Teodor Currentzis és Andreas Ottensamer személyesen biztosítottak, hogy rendszeresen foglalkoznának mesterkurzus keretein belül az intézmény szimfonikus zenekarával, karmesterképzőseivel, illetve a fúvós- és vonószekaraival is. Emellett olyan nemzetközi (ifjúsági) zenekarok és karmesterek rendszeres látogatása is nélkülözhetetlen, mint például a Gustav Mahler Jugendorchester, a Verbier Festival Orchestra, az Utopia Orchestra vagy a European Union Youth Orchestra s ezek karmesterei. Ezek a kooperációk bizonyára rendkívül inspiráló, motiváló hatással lennének az akadémiai felvételt tervező és a már zeneakadémista növendékekre is. A karmesterekkel való intenzív együttműködés révén a kimagasló növendékek akár külföldi zenekari tapasztalatszerzési lehetőségekhez is jutnának.

2.2. AZ EGYETEM BELSŐ KULTURÁLIS KÖRNYEZETE

A vízióban előjelezhető kép valósággá változtatásához elengedhetetlenül szükségünk van a hiteles önismeretre. Ennek komplexitásában lehet csak megragadható, ténylegesen ki-munkálható a ránk váró munka, ami nélkülözhetetlen ahhoz, hogy felmérjük a Zeneakadémia helyzetét a hazai és a nemzetközi zenei térben. Az intézmény 21. századi formálásához létfontosságú tudni mindazt, ami az elmúlt harminc évet visszamenőleges érvénnyel jellemzi. Része ennek az áttekintésnek felmérni és elemezni a Zeneakadémiánkról kikerült diákok életét, karrierjét, elhelyezkedésüket, pályájukat. Szerepelnie kellene ebben a felmérésben annak a felismerésünknek, hogy a Zeneakadémia szakmai pozicionálása, vagyis valódi értékének vélelme mérhető közvetett jelentőségűnek vélt adatokkal is. Hogy a diákok a világ minden tájáról aszerint választják az intézményt, hogy honnan és mely pedagógusok osztályából kerültek a művészi, illetve tudományos pályára azok, akik jegyzett termek, fesztiválok és zenekarok visszahívott szólistái, valamint akik a legfontosabb felületeken rendszeresen publikálnak, nemzetközi fórumokon előadnak. Akik jegyzett, nagy hangversenytermek, zenekarok, tanintézmények és fesztiválok meghívottjai.

Ez lehetne a megkérdőjelezhetetlen szintfelmérési és besorolási mérce, a fejlesztést, változást sürgető motívumok kezdő üteme. Jelenleg sok művészdiplomát ad ki a Zeneakadémia, nem beszélve a többi hat magyarországi egyetemről, ahol van művészeti kar. Ahhoz, hogy a Zeneakadémia kiemelkedőbbé válhasson a nemzetközi zenei felsőoktatási szintéren, rendszeresen meg kell hívni minél több nemzetközileg elismert külföldi vendégprofesszort tanszékenként, és híres magyar, de külföldön élő s tanító professzorokat, akiket ugyan nem tudunk állandó tanárnak megszerezni, de intenzív, pár napos mesterkurzust tarthatnak legalább havi rendszerességgel, majd zeneakadémiai tanársegédek folytatnák a foglalkozást diákjaikkal a következő kurzusig.

2.3. ADJUK VISSZA A ZENEAkadÉMIÁT A ZENEAkadÉMISTÁKNAK! HALLGATÓBARÁT EGYETEMI TEREK, ÉLET A LISZT FERENC TÉRI ÉPÜLETBEN

Első olvasásra talán megalapozatlannak látszik a megfogalmazás, de mára a Zeneakadémia kétségtelenül nemes architektúrája és belső atmoszférája inkább egy múzeum hangulatát idézi. Az életnek vissza kell költöznie a múlt értékeit képviselő falak közé! Szeretném, hogy a Liszt Ferenc téri épület az egyetem számára is valódi használati értékkel rendelkező, közösségépítő és -formáló intézmény legyen!

Annak érdekében, hogy a főépület újból visszakapja az egyetem régi légkörét, meg kell szervezni, hogy több csoportos óra kapjon helyet ott. A zenekari s kórusfoglalkozások mellett zeneelméleti órákat is kell tartani. A tantermek kihasználtságát minden bizonnyal növelni fogja az új Azimut rendszer, ami lehetővé teszi, hogy az üres termeket előzetes regisztráció után bármely hallgató használhassa gyakorlásra, és az épület termeit igénybe lehessen venni a nap huszonnégy órájában. Minden tanteremben nélkülözhetetlen a tükör. A hallgatóbarát hangulatot erősítené egy új – a történelmi jelleget tiszteletben tartó – berendezési koncepció is. Ennek keretében koncertplakátok, régi tanári tablók, fényképek és festmények színesítenék a folyosók és a büfé falait. A felső emeleteken minőségi kínálatú italautomaták mellett székek, padok és asztalok kapnának helyet. Az első emeleti aulába és a Solti terem melletti átriumba hallgatói pihenő kerülne. A hallgatók számára fontos lenne szekrényt elhelyezni ebben az épületben is, hogy komfortosabban közlekedhessenek a tanórákra, és biztonságban tudhassák értékeiket.

„A zene mindenkié”, ám sokszor a Zeneakadémiával jogviszonyban állóknak is problémát okoz az épületbe való bejutás, ezért a biztonsági beléptetést újragondolnám és egyszerűsítaném. A földszinti aulát, büfét megnyitnám a nagyközönség előtt is, függetlenül a koncertektől, rendezvényektől, és a nyilvános terekben időként lehetne rövidebb, bensőségesebb hangulatú házi diákkoncerteket adni, amelyeken bemutatkozhatnak a hallgatók szóló vagy kamaraprodukcói. A kávéházi hangulatú büfében halkan szólhatnak a Zeneakadémia saját felvételei, művészkávéházi hangulatú bársonydrapériák, díványok, asztali fények tennék hívogatóbbá, barátságosabbá a teret a hallgatók, valamint az épület- és koncertlátogatók számára. A büfében a hallgatók jelentős kedvezménnyel vásárolhatnak tanítási időben.

A művészfolyosót és a művészsobákat is ebben a szellemben lenne érdemes berendezni és továbbgondolni. A művészek fokozott kényelme érdekében díványokat, ruhafogasokat kell elhelyezni, és a hűtés/fűtés rendszert is hatékonyabbá kell tenni. A Liszt Ferenc téren a Zeneakadémia épületével szemben található üres épületben, illetve a Zeneakadémia kihasználatlan Teréz körúti lakásaiban ideális lenne vendégszállásokat kialakítani, ezzel is vonzóbbá téve a művészek, kurzust adó vendégprofesszorok számára a fellépési felkérések elfogadását.

2.4. A ZENEAkadÉMISTÁK NEMZETKÖZI VERSENYKÉPESSÉGE – INSPIRÁLNI ÉS TÁMOGATNI

Ösztönözni és támogatni kell az egyetem diákjait a komoly nemzetközi versenyekre való felkészülésben és az azokra való nevezésben. Az ennek a megoldásához vezető utat bővebben a differenciált képzésről szóló fejezetben fejtem ki.

A Zeneakadémia külső megítélése attól függ, hogy hallgatóink a nemzetközi versenyeken a lehető legjobb díjakat hozzák-e el, de a cél minimum a jelentkezés, a részvétel s ezen túl a fordulón való továbbjutás, lehetőleg a döntőkbe jutás, nem beszélve a helyezésekről.

Célkitűzésünk, hogy a Zeneakadémián végzett hallgatók minél nagyobb arányban kaphassák meg nemzetközi szinten is a lehető legjobb állásokat, a magyar szólista művészek pedig a jövőben is ott legyenek a neves pódiumokon.

Az elmúlt évek nagy nemzetközi vonós megmérettetésein zeneakadémista növendékek sajnos el sem indultak, illetve nem jutottak el a versenyek elődöntőjéig sem. Elfogadható elvárásnak kellene lennie, hogy a művészdiploma megszerzéséhez jegyzett nemzetközi zenei versenyre is fel kell készülni és részt kell venni rajta. A jeles (szólista) diplomához legalább egyszer döntőbe kell kerülni. Gondolkoznunk kellene azon, hogy miképpen lehetne „ösztöndíjazni” a versenyeken való szereplést és szerepeltetést a tanárok és diákok számára egyaránt, illetve hogy miként jelenhetne meg esetleg a kredithálóban egy-egy komoly díjazás. A zeneakadémista versenygyőzteseket mindenképpen támogatni kell a hazai karrierjükben. Csak ezekkel a lépésekkel kerülhetünk a zenei intézmények között zajló „világverseny” győztesei közé. Ugyanígy kellene átgondolni, hogy aki művészdiplomát akar, attól elvárható, hogy induljon nemzetközi versenyen a BA három éve alatt, és honorálni, ha próbálkozásai során két versenyen akár középdöntőbe jut. Azért is lényeges, hogy a (szólista szakirányon tanuló) hallgatók minél több nemzetközi versenyen megmérettessenek tanulmányaik alatt, mert úgy lesz igazán értékes a diplomájuk, ha a zeneakadémiai oklevél mint minőségi garancia mellett versenyeredményekkel is alá tudják támasztani művészi tudásukat. A megmérettetésre való felkészülés folyamán és a versenyeken szerzett tapasztalatok birtokában egyértelmű az egyén fejlődése! Annak érdekében, hogy a hallgatók a nemzetközi versenyek világában otthonosan tudjanak mozogni, nagyon fontos lenne az egyetemi menedzsmentháttér kialakítása, ami segítséget nyújt számukra karrierjük egyengetésében és eredményeik publikálásában.

A Zeneakadémia továbbá azzal is segíteni tudná a növendékeit, ha a fővárosi és vidéki zenekarokkal olyan együttműködéseket alakítana ki, melyek részeként a versenyre készülő hallgatók ezekkel a zenekarokkal bejátszhatnák az anyagaikat. Ez gyümölcsöző stratégiai kapcsolat lenne mind a zenekarok, mind pedig a hangszeres diákok számára, és ráadásként nagyban hozzájárulna a hazai fiatal művészek felfuttatásához!

A szólistának készülő hallgatók nemcsak az Egyetemet képviselhetnék a versenyeken, hanem a zeneszerzés szakos társaikat is, műveik bemutatásával.

A zeneszerzőket is inspirálni szeretném egy következő projekttel: a Zeneakadémia felkérésére és neki ajánlva havonta több zeneszerző művét honorálná fix összeggel az Egyetem. A kompozíciókat független (nemzetközi) grémium bírálná el, s a Koncertközpont jelentős kedvezménnyel kecsegtetné a teremben fellépni vágyó zenekarokat vagy kamaracsoportokat abban az esetben, ha ezekből a művekből koncertenként legalább egy szerzemény elhangzana.

Kis statisztikai „kutatásokkal” meg kellene jeleníteni a Zeneakadémia diákjainak versenyeredményeit, megvizsgálni hány világversenyen, hány magyar indult.

Az előző évtizedek nagy múltú, patinás nemzetközi versenyeit (Liszt, Szigeti versenyek) visszahoznám a Zeneakadémia falai közé, nem ütközve a házi szervezésű Bartók Világverseny naptárával.

A *Zeneakadémia 150* rendezvénysorozat 2025–2026-os büdzséjéhez is kiegészítő támogatást kell kérni, és az ünnepi sorozat súlya növelése érdekében előzetes tárgyalásokat folytattam a 2026-os tavaszi évadra a Zeneakadémia zenekarának a New York-i Carnegie Hallban történő bemutatkozásáról.

A Zeneakadémia akkor vetekedhet például a német zenei egyetemek alanyi jogon járó ingyenes oktatásával, ha minden tanszakon biztosítunk bizonyos számú teljes ösztöndíjat a diákoknak, ezzel motiválva a lehető legjobb külföldi hallgatók jelentkezését a Zeneakadémiára. Ha a világ bármely országából a kimagasló növendékek jelentkeznek a Zeneakadémiára, és kizárólag a minőség számít a felvételiken, akkor kialakulhat az inspiráló versenyszellem, ami tovább segíti az intézmény felemelkedését.

A Zeneakadémia felelősséggel tartozik az egész ország teljes, átfogó zeneoktatási struktúrájáért, de mint a nemzetközileg elismert művészeket tanárként foglalkoztató oktatási intézmény és a kiemelten tehetséges fiatalokat olvasztótégelyként összegyűjtő iskola, a legnagyobb értékű diplomát kell adni a hallgatóinknak nemcsak Magyarországon, hanem a teljes nemzetközi porondon is. Hegycsúcsként kell kiemelkednünk a felsőoktatás megannyi bástyája közül! Ehhez ad hitelt s garanciát az a szint, amelyet világítótorony tanáregyéniségeink mellett a megfelelően felkészített hallgatóknak a nemzetközi megméretéseken, a tudományos világban, a koncerttermekben s a virtuális világban képviselniük kell, és ezt minden fórumon büszkén kell hirdetnünk.

2.5. LISZT ACADEMY BRAND – L. A. B.

A nagy intézményi korszakokat általában a mindenkori rektor személyének jelentőségével volt szokás jellemezni, az infokommunikáció és digitalizáció időszakában pedig egy ilyen léptékű (ön)értékelési feladat végrehajtását rendkívül komolyan kell venni. Még nagyobb hangsúlyt fektetnék a nemzetközi kommunikációra és marketingre, különös tekintettel a nemzetközi sajtó- és médiaszereplésekre, amelyekkel a leghatékonyabban tudjuk szolgálni az intézményi imázs építését. A területhez tartozó médiatartalmak a jelenleginél nagyobb léptékben vehetnének részt nemzetközi együttműködésekben, vezető klaszszikus zenei streaming platformokkal, amelyek a rendelkezésre álló hang- és képfelvételi rendszerre épülve további bevételi forrásokat jelenthetnek.

Hozzáférést kell szerezni a Zeneakadémián minden, valaha készült képi és hangfelvételhez, amely a Liszt Academy Brand építését szolgálja, s fő célja, hogy fényes múltunkra folyamatosan felhívja a nemzetközi szakma figyelmét.

2.6. A MODELLVÁLTÁS KÉRDÉSE

Véleményem szerint az eddig lezajlott bármely modellváltáshoz hasonló folyamat a Zeneakadémián elképzelhetetlen és nem kivitelezhető.

3.

AZ UTÁNPÓTLÁS MINT ELSŐDLEGES FELADAT

3.1. Holisztikus rálátás és ráhatás a magyarországi zeneoktatásra

3.2. Óvodák mint legnagyobb lehetőség

3.2.1. Az élményszerű iskolai énekóra – rugalmas, gyermekközpontú tananyaggal

3.2.2. A Zeneakadémia kapcsolata a budapesti és vidéki általános iskolákkal

3.3. Zeneiskolák

3.3.1. A szolfézsoktatás megreformálása

3.4. Szakközépiskolák

3.4.1. A szakközépiskolába felvételizők országos ellenőrző megfigyelése (monitorozása)

3.4.2. A szakközépiskolákból zenei egyetemekre felvettek utánkövetése

3.5. Országos tehetségkutató és -gondozó hálózat kiépítése

A szólisták kinevelése élsporthozzállást követel

3.5.1. A zeneiskolai és szakközépiskolai tanárokkal való együttműködés

3.5.2. A tehetséges roma származású diákok és családjaik felkarolása az óvodától az egyetemig

3.6. A Bartók Béla Zeneművészeti Szakgimnázium

3.6.1. A 13. évfolyam fontossága – előkészítők a felsőoktatásra

3.6.2. Hangszerészképző program

3. AZ UTÁNPÓTLÁS MINT ELSŐDLEGES FELADAT

3.1 HOLISZTIKUS RÁLÁTÁS ÉS RÁHATÁS A MAGYARORSZÁGI ZENEOKTATÁSRA

Mint egy zászlóshajó a nyílt vízen, úgy kell a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemnek a Kodály Zoltán tevékenysége nyomán kivívott stratégiai irányító szerepet felelősséggel végigvinnie a magyar oktatás területén. Befolyásának gyakorlása az általános iskolai ének-zene tanításban és a zeneiskolákban, az alapfokú zeneoktatás mezsgyéjén pedig nemcsak kötelessége, hanem az Egyetem sikeres jövőjének záloga is. A szerteágazó, az egész országra kiterjedő rendszerben odafigyeléssel, a pedagóguskollégákkal való rendszeres kapcsolattartással, a tanítványokat potenciális jövőképként figyelve, segítve, a tanárokkal és intézményvezetőkkel közös stratégiát létrehozva, problémáikat saját problémánkként átérezve, közösen találva meg a megoldásokat a közeljövőben több százezer gyermek kezét foghatjuk meg, és emelhetjük tudásukat magasabb szintre.

A szakmai integrációs szerepet erőteljesebben betölteni a hazai felsőfokú művészeti képzésben, és irányt mutatni a magyarországi pedagógusképzés és -továbbképzés területén – ez hazánk klasszikus zenei életének záloga. Mindez nagyon gyorsan érezhető javulást hoz a jövő zenészei és a zeneszerető közönség utánpótlása érdekében. Ez ügyben leginkább, de nem kizárólag az alapfokú hegedűoktatás területén jártam be nagy utat az elmúlt két évben, és szeretném, ha ez mielőbb inspiráló hatással lenne a többi, hangszeren játszó kollégáimra is, hogy közösen felkaroljuk az alap- és középfokú oktatást. „Hozott anyagból dolgozunk” – magyarázkodunk egymásnak a zeneakadémiai vizsgákon. Tegyük hát érte (kiszámítható rendszerben), hogy a „hozott gyerekanyag” nagy meritésből érkezhessen és a kezdetektől jó úton járhasson hazánkban és a határainkon kívüli magyarság körében is.

3.2 ÓVODÁK MINT LEGNAGYOBB LEHETŐSÉG

Szívesen hozom szóba az alanyi jogon járó ingyenes, csoportos hangszeroktatás kérdését, aminek alapvető célja a zene, a hangszer korai megszerettetése.

Az óvodás korú gyermekek rendkívül nyitottak a művészetekre, és ebben a korban még nincsenek „túlterhelve”. Esély lenne a túlélésre, ha alanyi jogon minden gyermeknek járna a lehetőség, hogy már óvodás korában megismerhessen hangszereket, megérezhessen valamit egy hangszerrel való kapcsolódáskor. Magyarországon nem jellemző a csoportos hangszeres foglalkozás, a zeneiskolákban ez a tanítási mód nem is életképes. De például Bloomingtonban a hírneves Mimi Zweig (Joshua Bell hegedűtanára) csoportos óráin jelen voltam, és ebből az élményből meríthetek.

A szülőket is kímélné ez a rendszer, hiszen sehová sem kellene szállítani a gyermeket, aki nagycsoportos korában a körülbelül kéthetenkénti a foglalkozásokon az óvodás csoportján belül beleszerethetne az egyik hangszerbe. A foglalkozást tartó zenetanár pedig kiválaszthatná azokat a csillogó szemű ovisokat, akiket érdemes lenne a zeneiskolában továbbfejlesztenie.

Így pár év leforgása alatt elérnénk, hogy Magyarországon minden gyermeknek legalább egy féléven keresztül többször is hangszer lenne a kezében! (Lásd: kezdők csoportos képzése, mint például Kínában, Japánban, az Egyesült Államokban.) E program kialakítása a nagycsoportos óvodások számára könnyen és gazdaságosan megtörténhet. A szülőket sokszor maguk a gyermekek fogják megerősíteni abban, hogy zeneiskolába szeretnének járni. Az óvónőkkel fórumokon érdemes lenne konzultálni, ugyanis hetente öt napon át napi kilenc (!) órában az ő kezükben van a jövő tisztán éneklő, zeneszerető társadalma! Az óvodai éneklésük hangmagasságáról, (nem gyors) tempójáról, a dalocskák szükségesszerű egyszerűségéről, az ismétlések fontosságáról is kell beszélni. Érdemes megvizsgálni, hogy a Forrai-módszer mennyire ismert, tudják-e használni az óvónők. Tehát az óvónők napi éneklése és a hangszeres zenészek kéthetente egyszeri hangszerrel ismertető foglalkozása lenne a cél. Ezenkívül figyelmet fordítanék a zenehallgatásra is. Minden óvodai csoportban (de már a bölcsődékben is) kell hogy legyen zenét lejátszó készülék. A zeneakadémisták pedig minden korosztálynak személyre szabottan olyan alap-örökzöld klasszikus zenei anyag felvételeit készítenék el, amelynek napi szintű, a szabad játszódőben való lejátszása formálja, nemesíti a gyermekek ízlését a legfogékonyabb időszakukban akkor is, ha ez a családi körben akár sohasem történik meg! Illetve segítenünk kell az óvónők munkáját abban is, hogy ne az ő felelősségük legyen a zenék kiválasztása. Ne feledjük el, hogy a pop- és egyéb slágerek akarva-akaratlanul korán bekúsznak a gyermekek életébe. A bölcsődékben és óvodákban a napi akár csak félórányi klasszikuszene-hallgatás csodálatos hatással lesz érzelmi és lelki fejlődésükre!

A nagycsoportos óvodások hangszeres foglalkozásai, a mindennapi, színvonalas óvodai éneklések és a szintén mindennapi klasszikuszene-hallgatások következményeképpen pedig a zeneiskolai felvételin a valódi affinitással rendelkező gyerekek közül jóval nagyobb merítésből lehetne válogatni. A teljes lefedettségű képzés tehát nélkülözhetetlen ahhoz, hogy esély legyen a különleges tehetségek korai felfedezésére független attól, hogy hol és milyen anyagi és egyéb körülmények közé születtek. Mindenki megérdemel egy esélyt!

3.2.1. Az élményszerű iskolai énekóra – rugalmas, gyermekközpontú tananyaggal

Az éneklés és zenélés korai – intézményes keretek között történő – megszerettetését a fenti hangszeroktatási program mellett az énekóra élménnyé fejlesztésével lehetne a leghatékonyabban elérni. A magas színvonalú éneklésen kívül minél több improvizációt, ritmusgyakorlatot kellene magában foglalnia a tantervnek, valamint a mozgás/tánc és a zene szerves kapcsolatáról sem szabad megfeledkezni, amit különféle gyakorlatokkal kellene erősíteni.

Az énekórát – a minőség biztosítása érdekében – olyan pedagógusnak kell tartania, aki képesítéssel rendelkezik ebből a tantárgyból; a megfelelő végzettségű tanárok hiányának problémájára a szolfézstanárok erre való felkészítése is jó megoldást jelenthet. Így ők nem kizárólag a zeneiskolai szolfézst taníthatnák, hanem általános iskolai énekórát is tarthatnának. Hatalmas a tét! Minden lehetséges módon a kodályi minőség helyreállítására kell törekedni! Az énekórák nem követhetik a sokszor magolandó évszámokkal teli történelemórák, sem a matematikaórák tanítási módszereit. Az énekóra feladata a csatornák kinyitása a klasszikus zene felé. Az énektanárnak ne legyen fél évre meghatározott tananyaga, hanem ötéves tananyagot kellene rugalmasan elosztania. Az adott osztály hangulatára szabadon reagálva, közösen hallgassanak zenét. Beszélgethessenek az adott korról, énekeljenek közösen. A kottaolvasás alapjait lassan, de nem erőltetve beszéljék át. A jegy csak a gyermek nyitottságától, figyelmétől függjön. A művészeti óra a lelkek nemesítésére való, a zene hallgatásának megtanításáért és finom ízlés kialakításáért felelős.

3.2.2. A Zeneakadémia kapcsolata a budapesti és vidéki általános iskolákkal

A fővárosi általános iskolákkal való szakmai kapcsolatot a Liszt-kukacok Akadémiájával történő rendszeres együttműködés útján lehetne mélyíteni. Az iskolákat arra kellene inspirálni, hogy minél több zeneakadémiai koncert főpróbájára hozhassanak osztályokat, valamint hogy osztálykirándulások/tanulmányi kirándulások célpontja legyen a Zeneakadémia. Ugyanakkor a Zeneakadémia szervezésében, egy alaposan kidolgozott rendszerben a zenészeknek is el kell menni zenélni az általános iskolákba, ahol az Egyetem diákjai, művészei rövid koncerteket adnak. Még hatásosabb, ha egy tanórán egy osztályközösségnek játszanak, ahol a gyerekek és a zenészek között spontán kérdezz-felelek beszélgetés is kialakulhat a zenéről, a zenészletről. Tapasztalataink szerint a nagy, tornatermi koncertek kevésbé adnak maradandó élményt, főleg a kamasz korosztálynak.

3.3. ZENEISKOLÁK

A Zeneakadémia küldetésének teljesítése sok tekintetben függ a szakmai peremfeltételek minőségétől. Kötelességünk foglalkozni a zeneiskolai oktatás ügyével, amit nézetem szerint meg kell reformálni, a mai mindennapok életmódjához és lehetőségeihez kell igazítani. Nemcsak az általános iskolai oktatásban, hanem a zeneiskolában is nagyon fontos, hogy a gyerekek élményszerű tanórákon vehessenek részt, és ne érje őket kudarc. A zeneiskolák elsődleges feladata a klasszikus zene és a hangszerek megszerettetése, a gyermeki lélek nemesítése, kiművelése. A mai tendencia alapján az számít sikeres alapfokú tanárnak, aki zenei pályára irányítja a növendékeit. Pedig azon zenetanárok tanári pályafutását, akik a tanításukkal „csupán” egész embereket nevelnek, s diákjaikból zeneértő, zeneszerető, de más pályán tevékeny felnőttekké válnak, ugyanúgy kellene értékelni, mint azokat, akiknek a növendékei versenyeket nyernek és/vagy zenei pályára mennek.

A reform keretében elsősorban szakmailag kell felkarolni a tanári testületeket, ezért az idősebb alapfokú zenetanárok által sokat emlegetett rendszert, a szakfelügyeletet javaslom visszavezetni, a tanárok inspirálására, elismerésére és jutalmazására pedig pontrendszer segítségével lehetne törekedni. Ez elsősorban a konzervatóriumok és a Zeneakadémia érdeke, ugyanis a tapasztalat azt mutatja, hogy egy-egy rendkívüli képességű alapfokú tanár évtizedeken át folyamatosan készít fel jól képzett, tehetséges gyerekeket, a jövő zeneszeit. A tanár munkáját pontokkal, kitüntetésekkel, pénzjutalommal elismerni nevetségesen csekély intézkedés ahhoz képest, amilyen állhatatos munkával és tudással érte el a növendékei tudását! Amiből pedig ismét a Zeneakadémia s később a magyar nemzet profitál. Jelenleg maximum tíz-tizenöt országos hírű alapfokú tanár tanít, szinte mind nyugdíjas korú. A Zeneakadémia, köszönetét kifejezve, magas pénzjutalommal járó, rangos címet adhatna ezeknek a tanároknak.

A zenetanárok renoméjának emelése egyaránt politikai és gazdasági ügy. Újra kell gondolni a térítési díjakat és a zeneiskolák (intézményenkénti saját) költségvetését. A zeneiskoláknak legyen érdekük újra jó koncerteket szervezni és ezáltal saját bevételt produkálni. Legyen az igazgató jogköre, hogy a tanárait jutalommal motiválja, diákjait (tanáraival együtt) szakmai versenyekre nevezze be, hangszerparkját javítsa, fejlessze, tanrendjébe óvodás korú gyerekeket vonjon be. És még hosszan folytathatnám a sort. Az egyéni oktatás különleges kincs, és érdemes tudatosítani a szülőknél, hogy értékeit meg kell becsülniük. A zenetanulás a pályára készülőknek olyan, mint az élsport: hat-hét évesen kezdődik (a Távol-Keleten már három-négy éves korban), ugyanis a finommotoros mozgásokat ekkor lehet a leginkább fejleszteni, s érdekes módon ennyi idősen a gyerekeknek sokkal nagyobb a tűrőképessége is, ha a tanár is rendkívüli figyelemmel és türelemmel, a gyerekhez alkalmazkodva, hosszú távra tervezve halad előre. Támogatni kell a tehetségeket és sikeres tanáraikat, ösztönözi kell őket arra, hogy minél több kis versenyen vegyenek részt, értékelni kell a teljesítményüket.

A középiskolai és felsőfokú intézményekbe való felvételikor mindig számítson be a pontokba a több éves zenetanulás: a középiskolai és felsőoktatási felvételin érjenek plusz pontot a zeneiskolai évek, hiszen tudvalevő, hogy aki kitartóan tanult hangszerezen játszani, más lelkületű közösségi emberré vált, s ebbe a tudásba nagyon sok munkát fektetett az évek során! Ezzel a gyerekeket és főleg a kétségbeesett, gyermeküket a biztonságos megélhetés felé terelő szülőket is meggyőzhetjük, hogy a zenetanulás nem elveszi az időt, hanem a gyerek más szakokon való sikerességéhez is hozzájárul.

A tehetséggondozás keretén belül meg kell alkotni a magyar zeneoktatás reformjának pilotprogramját: a Kodály 2.0-t! A zeneakadémiai oktatói karnak sokkal nagyobb szerepet érdemes vállalnia a fejlesztésben, tehetséggondozásban. Cél, hogy a Zeneakadémia legyen szupervizora régióként egy-egy zeneiskolának (hat-nyolc iskola), amelyek potenciális inkubátorai a Zeneakadémiának. A hallgatók évente legalább egyszer játsszanak vidéki iskolákban (zeneiskolákban és konzervatóriumokban). Ez szintet mutat az ott tanulóknak és tanáraiknak is, illetve elérendő cél lehet a növendékek számára, a zeneakadémistáknak pedig megfizethetetlen tapasztalatszerzés. Fontos, hogy a zeneiskolák és a konzervatóriumok diákjai évente felléphessenek a Zeneakadémián.

3.3.1. A szolfézsoktatás megreformálása

A szolfézs rendkívül fontos. Azonban a kezdeti egy-két évben a gyerek mindig a hangszerbe szeret bele. Ezt a vonzódást kell elsőként táplálni hangszerezzel való játékos foglalkozásokon, ahol a főtárgytanár minden órába tudatosan belecsempészi a szolfézs alapjait. A hangszeres órán, a hangszerezzel a kézben, a hangszer adottságaitól függően és a gyerek tudásszintjéhez mérten kell bevezetni a növendékeket a hangjegyek, ritmusok hangközök stb. világába. Amint a gyerek el tud játszani valamit, a következő lépés a közös zenélés: tücsökzenekar, kis kamarák stb. Mert még mindig az a cél, hogy a zeneiskolába zenélni járunk, és közösségformáló (gyermekmegtartó) nemes feladata van. Tehát a nem a pályára készülő diákok tantervéből az első években (első-második, első-harmadik) el kellene hagyni a hangszeres órától elkülönülő szolfézsoktatást, helyette pedig az énekórákhoz hasonlóan a csoportos zenélést és plusz lehetőségként a kis zenekart, a kiskórust, a kamarázást (közös zenélést) kell előnyben részesíteni.

A tehetség nagyon hamar megnyilvánul, akár már egy-két év zenetanulás után egyértelművé válik. Ekkor kell B tagozatossá tenni a diákot, majd a pályára készülő növendékek számára tudatossá tenni a szolfézsoktatást. A többi növendék ilyen irányú fejlesztését a hangszeres (főtárgyi) órákba integrált gyakorlatokkal kellene megoldani. Legkésőbb nyolc-tíz éves korban az A és B tagozatosak közötti differencia abban is megnyilvánulhat, hogy a B tagozatosok több időt töltenek el a zeneiskolában (kötelező szolfézs, akár kötelező zongora- és hosszabb főtárgyórák, viszont ingyenesen). Az A tagozatos növendékeknek havonta kerüljön pénzbe a zeneiskola, hasonló árfekvésben, mint a többi művészeti vagy sportfoglalkozás.

A pályára készülő diákok zeneiskolai szolfézsóráinak anyagát a Zeneakadémia szolfézstanárai gondolják újra, s mesterkurzusok formájában adják át. A tapasztalataink ugyanis a konzervatóriumokban s a Zeneakadémián is hagynak némi kivetnivalót a rendszerben.

3.4. SZAKKÖZÉPISKOLÁK

Minisztériumi egyeztetést követel, de a művészeti szakközépiskolákban is megérett az idő a közismereti tantervek megváltoztatására. A tanuló akár öt év alatt is leérettségizhetne – az érettségi tárgyak folyamatos oktatása mellett minden más tantárgyat blokkosítva, egyedi kerettantervvel (vidéken is!) tanulva. A zene fókuszú konzervatóriumokban a legfontosabb tárgy a hangszeres óra, a legfontosabb melléktárgy pedig az órarendbe illesztett egyéni gyakorlási sáv! Minden más ezután a prioritás meghatározása után következhet.

3.4.1. A szakközépiskolába felvételizők országos ellenőrző megfigyelése (monitorozása)

A Zeneakadémia képzéseinek sikere nemcsak a *Vízió* című fejezetben részletezett versenyképességtől, a diplomások piaci elhelyezkedéstől függ, hanem az utánpótlási program hatékonyságától is. Az oktatási és képzési tevékenység megújítását a kiszámítható és magas színvonalú utánpótlás-nevelés visszaépítésével kell biztosítani. A gyakorlóiskolai beiskolázáson is látszik, hogy a számokkal kifejezett folyamatok nem ott tartanak, ahol tartaniuk kellene. A konzervatóriumot kevesebben végzik el, mint ahány diákot felvettek, majd még kevesebben felvételiznek a felsőoktatásba. A rohamosan csökkenő létszám a Zeneakadémia számára nem kedvező tendencia, hiszen nagyon kis merítésből válogathatnak a tanárok a felvételikén. Vannak olyan szakok is, amelyekre nincsenek jelentkezők. Az elmúlt öt évben majdnem a felére esett vissza a Zeneakadémiára felvételizők száma! Ez a helyzet sürgős reformra és azonnali beavatkozásra vár, amelyben az alapfokig vissza kell menni. Rendszer szintű probléma, hogy nem elég vonzó a motiváció a zenészpálya választásához, mert a befektetett munka (mindennapi kitartással, már akár hatéves kortól fogva) nem térül meg a fizetésben. Fontos azt is figyelembe venni, hogy aki huszonöt éves korában elhelyezkedik zenetanárként vagy zenekarban, az átlagosan nyolc éves korától mindennap tett azért, hogy jól megtanuljon játszani a hangszerén. Ma egy szülő alaposan meggondolja, hogy akarja-e ezt a mennyiségű mindennapi gyakorlást (hallgatni) elvárni a gyermekétől, ha azt látja, hogy milyen nehezen lehet később ebből megélnie, családot eltartania. Hatalmas új perspektívát jelent a fél évvel ezelőtt bevezetett pedagógus-béremelés!

Amíg ezt a folyamatot nem figyeljük meg, nem elemezzük érdemben – ugyanúgy, mint a végzős hallgatók pályáját, elhelyezkedésüket, karrierjüket –, nem tudunk valódi és hatékony intézkedéseket tenni a helyzet javulásáért! Ha valamely hangszeres

szakon egy adott évfolyamon nincs elég vagy egyáltalán nincs növendék, az problémát okoz az azon a szakon dolgozó tanároknak, az intézményvezetőnek és – nem utolsósorban – a zenekaroknak és kamara formációknak. A későbbi tanárihiányon keresztül ez is visszahat az utánpótlás-nevelésre. Az egészséges fennmaradáshoz szükséges egy olyan hálózat kiépítése, amely behozza a hallgatókat a professzionális zeneoktatási rendszerbe, majd az egyetemre. Erre is jó a folyamatosan épített és aktívan tartott egyetemi alumnihálózat. Fontos feladat! Az egész rendszer életben maradása a különböző szintek élő kapcsolatrendszerén múlik.

3.4.2.A szakközépiskolákból zenei egyetemekre felvettek utánkövetése

A világban már meglévő és működő modelleket kell alapul venni. Sok szempontból a középfokú oktatásból a felsőfokra kerülő diákok utánkövetése egyszerűbb, mint a felsőoktatás után, hiszen az egyik intézményből a másikba kerülnek, és a folyamat országos szinten, központi rendszereken keresztül zajlik. A középiskoláknak pedig a külföldre felvételiző és oda felvételt nyert diákok követése egyszerűbb és átláthatóbb, mint a későbbi „vándorlások”. A Zeneakadémiáról kikerült szólistákra azonban a Zeneakadémia nyíltan büszke kell hogy legyen! Az elmúlt évtizedek minden befutott művésze a Zeneakadémia „reklámarca”. Ez kölcsönösen előnyös helyzetet teremt a szólisták és a Zeneakadémia között, ugyanis a művészeknek is kell a marketing, amelyet a Zeneakadémia a saját hitelesítése érdekében finanszíroz és pörget.

3.5. ORSZÁGOS TEHETSÉGKUTATÓ ÉS -GONDOZÓ HÁLÓZAT KIÉPÍTÉSE – A SZÓLISTÁK KINEVELÉSE ÉLSPORTHOZZÁÁLLÁST KÖVETEL

A Zeneakadémiának a személyiségfejlődés nagyon korai szakaszában, már hat-nyolc éves korban fel kell fedeznie a kivételes tehetségű gyermekeket, mert őket és a szüleiket, tanárraikkal együtt, a kezdetektől fogva más minőségben és odafigyeléssel kell segíteni, hogy közösen a lehető legtöbbet hozhassuk ki a tehetségükből. Ha nem muszáj, ne emeljük ki tízéves kor alatt a tehetséges gyermeket a közegéből, hanem a zeneiskolai tanárával együttműködve, havi rendszerességgel fejlesszük a tudását, képességeit.

Az egyetem falain kívül is biztosítani kell ezen fiatalok számára a gyermekkortól tartó tudatos zenei fejlesztés lehetőségét egy, az alapfoktól felépített tehetséggondozó intézményhálózat révén. Ez garantálhatja azt is, hogy az azonos életkorú, különleges fiatal tehetségek rendszeresen találkozhassanak egymással, tudjanak egymásról, hallhassák egymás játékát, ami a legnagyobb inspiráció ebben az életkorban. A tehetségsegítő tevékenység beindítását és működtetését nagyban segítené egy olyan, európai uniós forrásból megvalósuló, kiemelt projekt is, amely az elmaradott térségekben jelentős hátránykompenzációt tenne lehetővé. Húsba vágó jelentőségű kérdés a tíz-húsz évesek korosztálya számára, hogy összemérhesse magát a nemzetközi mezőny legjobbjával. Ennek tudatában vagyok alapítója és szervezője már kilenc éve a Nemzetközi Fehér Ilona Hegedűversenynek, a Nemzetközi Hubay Jenő Hegedűversenynek (amelynek feleakkora repertoárja van, és csak Közép Európa, valamint a V4-ek versenye) és a regionális Halász Ferenc Országjáró Tehetségkutatónak.

A Zeneakadémia egyik legjobb esélye, hogy a nemzetközi porondon versenyképesek legyenek a növendékei. Erre a legjobb lehetőség, ha már kisgyerekként nemzetközi versenyeken itthon is megmérettetnek, ezáltal szembesülnek a nemzetközi szinttel, a verseny közege pedig gyakorlásra, fejlődésre ösztönzi őket.

3.5.1. A zeneiskolai és szakközépiskolai tanárokkal való együttműködés

A zeneiskolai tanárt különleges tehetség felbukkanása esetén különleges módon kell segíteni, hogy helyt tudjon állni és szakmai sikere lehessen úgy, hogy a gyerek megkapja a maximális lehetőségeket.

Bármelyik szinten tanulnak is a gyerekek, differenciáltan kell tanítani őket. A saját képességeikhez, tudásukhoz kell mérni nemcsak a hangszeres, hanem az elméleti tárgyak oktatását is, hogy szívesen járjanak az órákra (nem a tananyagot tanítjuk, hanem a gyerekeket). A központi tantervek a kimenetet szabályozzák, az odavezető úthoz csak javaslatokat, útjelzőket adnak. A cél, hogy a zeneiskolai/szakközépiskolai tanárnak ne kelljen titkolnia, ha a növendékei között különleges tehetség akad, hanem érdekeltté kell tenni őt, hogy „megérje” számára a növendékét megmutatni és a Zeneakadémia szakmai vezetésével, együttműködve egyengetni a fejlődését.

Ha kezdetben csak „félíg” vennénk át a növendéket, és a képletes köldökszínórt nem vágnánk el azonnal, akkor a diáknak pár évig még megmaradhatna a szeretett, megszokott „fészke”, a nevelő iskolának és a tanárnak pedig elismerést, rangot jelentene a Zeneakadémiával való együttműködés. Ebben az egy-három évnyi átmeneti időszakban a zeneakadémiai és a zeneiskolai tanár folyamatos kapcsolatban állna, közösen irányítva a gyerek fejlődését. Az oktatáson belüli együttműködés után anyagiilag is honorálni lehetne azokat a zeneiskolai (esetleg szakközépiskolai) tanárokat, akiknek a növendékét felveszik az előkészítőbe. A tanár a növendék tizennégy éves koráig kapjon úgy „pontot” a minősítésében, mintha versenyeket nyerne a diákja. Figyelembe kell venni, hogy a vidéki szülők nem szívesen engedik fel Budapestre lakni a kisebb gyerekeket. Hetente egyszer, a gyereket rendszeresen utaztatva lehetne megoldani, hatalmas családi energia- és pénzráfordítással – manapság mégis ezt preferálják a szülők –, és csak tizennégy-tizenöt éves kortól kellene kollégiumi elhelyezésben gondolkodni. A tehetséges gyerekeknél jelentős a szülői áldozathozatal, és támogatást, extra odafigyelést igényelnek a Zeneakadémia részéről.

3.5.2. A tehetséges roma származású diákok és családjaik felkarolása az óvodától az egyetemig

Hatalmas és tartalmas programot kell indítani a roma származású diákok számára, már az alapfoktól, kis falvakból kiindulva, tehetséges roma családokat kiemelten támogatva, végigvezetve a gyerekeket a zeneiskolától a zeneakadémiai diplomáig! Ebben a folyamatban is fontos szerepük lenne a szakközépiskolai és zeneakadémiai tanároknak. Érdeklétté kell tenni őket a roma származású tehetségek felkutatásában. Uniós forrásból minden bizonnyal ez a program is támogatást nyerne.

3.6. A BARTÓK BÉLA ZENEMŰVÉSZETI SZAKGIMNÁZIUM

Az 1840-ben, Liszt Ferenc támogatásával alapított Nemzeti Zenede, ma Bartók Béla Zeneművészeti Szakgimnázium néven működő intézmény a zeneakadémiai Előkészítő osztály egyik pillére kell hogy legyen. A „Bartók Konzi” potenciális előnyei még mindig adottak, hiszen innen „nőtt” ki 1875-ben a Zeneakadémia, akkor, amikor az európai nagyvárosokban felmerült a felsőbb szintű képzés igénye. A Konzi a Zeneakadémia gyakorlóiskolája, amiben a jelenleginél sokkal több lehetőség rejlik mind a Konzi, mind pedig a Zeneakadémia szempontjából. A tanári potenciálja megvan, és nem elhanyagolható az a tény sem, hogy épülete (habár rendkívüli módon elhanyagolt) közelebb van a Zeneakadémia főépületéhez, mint az intézmény bármely más ingatlana. Ez a közös próbák, koncertek és a tanárképzés szempontjából is felbecsülhetetlen előny.

A (minőségi) zeneakadémiai utánpótlás biztosítása érdekében a Konzinak bázisalapú (minőségorientált) finanszírozásra kellene áttérnie, ami garantálná, hogy már oda is csak a legtehetségesebb diákok kerülhessenek be. Meglehet, hogy ezáltal a tanároknak kevesebb növendéke lenne, viszont így több figyelmet tudnának fordítani az országos szintű tehetségtoborzásra, amely éremnek rögtön három jó oldala is lesz: a konzis tanároknak rálátása nyílik az országos zeneiskolai felhozatalra, a konzis tanárok országos ismertségre tesznek szert a zeneiskolás tanárok és növendékeik között, és ráadásként az általános tudásszint növekedése szemmel láthatóvá válik. A felfedezett tehetséges zeneiskolásoknak a Konzi tanárai folytatás gyanánt havi rendszerességgel tarthatnának (középfokú tanulmányokra) felkészítő órákat Budapesten. A tanárok munkakörének ily módon történő megváltoztatásához persze szükséges a törvényi háttér módosítása. A magas minőségnek nemcsak a szakmai tárgyak tanításában, hanem a közismereti oktatásban is meg kell mutatkoznia. Ahogy a 3.4. fejezetben már említettem, célszerű lenne a kerettanterv módosítása (az egész képzés alatt heti rendszerességgel oktatott vs. blokkosított tantárgyak), valamint az érettségi vizsgák rugalmasabb (korábbi) letételének biztosítása.

Érdemes lenne élő, gyümölcsöző kapcsolatokra törekedni a többi konzervatóriummal, egymás erősítésére, támogatására koncentrálni a kiélezett verseny mellett. Akár közös nyári zenekari tábor is szervezhetnének a (fővárosi) intézmények. A Szent István Zeneművészeti Szakgimnázium rezeseinek, a Weiner Leó Katolikus Zeneiskola AMI és Zeneművészeti Szakgimnázium fúvós szekciójának és a Bartók Béla Zeneművészeti Szakgimnázium vonósainak összehozása, az előnyök kihasználása és kihangsúlyozása lenne a cél: az ország legjobb konzisainak nemzetközi hírű csúcs szimfonikus zenekara. Ide bejutni legyen dicsőség!

3.6.1. A 13. évfolyam fontossága – előkészítők a felsőoktatásra

Bőven lesz feladatunk a hangszeres-, jazz-, népzene-, énekes-előkészítéssel. Hiszen érkeznek a diákok jó hanggal, jó adottságokkal, azonban néha zéró értékű szolfézsstudással. Korábban minderre két évet tudtunk fordítani.

3.6.2. Hangszerészképző program

Egy-egy hangszer karbantartása, javítása, esetenként felújítása igen precíz, pontos, felelősségteljes, csaknem művészi kézművesmunkát igényel. Az egyes szakmákhoz megszerezhető tudást neves hangszerésmesterek és elméletoktatók biztosítják: minden hónapban három hét gyakorlati műhelymunkával telik, a negyedik héten pedig az elméleti órák adják meg a kiegészítő tudást. Kiemelt, nemzetközi érdeklődésre is számot tartó terület lehetne portfóliónkban a hangszerépítők, restaurátorok, zongora- és orgonahangolók képzése. Kiváló lehetőség roma származású, világszínvonalú hangszerészeink támogatására, számuk gyarapítására.

4.

AZ EGYETEMI KÉPZÉS REFORMJA FÓKUSZBAN A TANÁRKÉPZÉS

4.1. Előkészítő osztály

4.2. Szemléletváltás: differenciált szakok, szakirányok létrehozása

4.2.1 MA művészdiploma, MA zenekari-kamarazenei diploma, illetve MA pedagógusdiplomák rendszerének átgondolása

4.2.2. A BA képzés nyolc szemeszterre emelése, tanári kimenettel

4.3. Egyéb, képzéssel kapcsolatos javaslatok

4.4. Az elméleti képzések, a Kodály Intézet, az Egyházzene Tanszék és a Régizene Tanszék szinergiája

4.5. Doktori Iskola, tudományos tevékenység

4.6. Továbbképzési és módszertani központ a zenepedagógusoknak

4.7. Digitalizáció, hatékony ügyintézés

4.7.1. Tananyagfejlesztés elsősorban a Kodály Intézetben és az elméleti tanszékeken, de minden további tanszéken is

4.7.2. Az Aviso által felvett anyagok felhasználása és közzététele (legalább a Zeneakadémián belül)

4.8. A tehetségek menedzselése, menedzser szak létrehozása

4.9. Miért nem ideális különböző karokat alapítani?

4. AZ EGYETEMI KÉPZÉS REFORMJA – FÓKUSZBAN A TANÁRKÉPZÉS

Ha arra a kérdésre keressük a választ, hogy a magyar felsőoktatásban a Zeneakadémia mennyire felel meg a társadalmi elvárásoknak, a piaci igényeknek, a nemzetközi szinten való megmérettetésnek, akkor az elért sikerekre büszkék lehetünk, ugyanakkor minduntalan keressük a fejlődés, a kitörés útját.

Az állami ösztöndíjas tanulók mellett az önköltséges hallgatók száma is jelentős, és tanulmányaik befejeztével sikeresen helyezkednek el az egyetemen kívüli világban. A felsőoktatás fejlesztési koncepcióinak megalkotásakor nem a zeneművészeti terület a meghatározó, ezért olyan feltételek között kell megtalálnunk a magunk helyét, amelyek kevésbé vannak tekintettel a Zeneakadémia helyzetére, lehetséges céljaira. Ezeket azonban lehetőségünk van megfogalmazni és alakítani. Lehetőségként gondolhatunk a reformra, de óvatosnak kell lennünk akkor, amikor az új, piaciorientált képzésekről vagy a lehető legszélesebb körű társadalmi igények szolgálatáról van szó, mert hagyományaink, képességeink tartalmi megújulásra ugyan képessé tesznek, esetünkben azonban a piacképesség nem mérhető úgy, mint a vásári pultok előtt. Azt javaslom, hogy a kínáló analógiák kritikus figyelembevételével, mindenekelőtt önmagunkra vonatkozóan kíséreljünk meg sikerképesebb képzési rendszert létrehozni, ami nemcsak a zeneművészeti terület szociális beágyazottságát erősíti, hanem a szakterület jövőjét is biztosítja. Pályázatomban nem adhatok egyetemes érvényű választ a „mit kell tenni?” kérdésre, de a színvonalas munkát segítő részleteket illetően vannak elképzeléseim.

A zenei képzés meghatározó hányadát a gyakorlás tölti ki. A hatékony gyakorlás feltételeinek jobbítása érdekében célszerű lenne a kreditháló felülvizsgálata. A hangszeres/énekes/karmester hallgatók számára biztosítani kellene egy napi minimum gyakorlási sávot az egyéni órarendekben. A gyakorlási időtartam hosszát a differenciált szakirányokhoz igazodva kellene meghatározni. A szólisták számára ez természetesen hosszabb időintervallum (például naponta négy óra) lenne.

Ennek logisztikai megvalósításához nemcsak korszerű órarendszerkesztő szoftver szükséges, hanem elengedhetetlen egy megbízható teremfoglalási felület működtetése is, amely átláthatóan nyilvántartja, hogy épp melyik termék szabadok a gyakorlásra. (Azimut rendszer!) Azon kívül, hogy a hallgatók e módon segítséget kapnak idejük effektív beosztásához, érdemes lenne számukra gyakorlásmódszertani útmutatást is adni. Legfőképpen a tanulmányaik kezdetén lenne ez időszerű, illetve minden tanév során nagyjából három alkalommal, kvázi mesterkursusként. Szintén segítené a hallgatók időbeosztását – és a tanárokat is –, ha az egyetemi épületek folyamatosan (0–24 óráig) nyitva tartanának. Ahhoz, hogy az Egyetem biztosítani tudja a megfelelő helyiségeket a gyakorláshoz, természetesen elengedhetetlenek az 5. fejezetben ismertetendő infrastruktúrális fejlesztések.

4.1. ELŐKÉSZÍTŐ OSZTÁLY

A tanárképzést a Zeneakadémia egyik alappillérévé kell tenni! Hatalmas a nemzetközi verseny! Ma a zenei világban, ha valakit nem fedeznek fel már tizenöt-tizenhat éves koráig nemzetközi megmérettetéseken, akkor szinte biztos, hogy nem válhat belőle világhírű művész, szólista.

Ma Magyarországon nincs közeg a fiatal, különlegesen tehetséges zenészek számára. Tulajdonképpen ez ma a legégetőbb hiányunk a Zeneakadémián, mert pontosan azokat vagyunk kénytelenek elengedni az országból, akik potenciálisan a legnagyobb művészeink lehetnek.

Az ilyen különleges tehetségek a Zeneakadémia legfontosabb befektetései: a tíz- és tizenhat éves koruk közti intenzív munka eredményeképpen akár ötven-hatvan évig büszkék lehetünk rájuk mint világhírű szólistákra. A különleges tehetségek osztályából olyan, Kosuth- vagy Liszt-díjas művészek kerültek ki anno, mint például Perényi Miklós, Bogányi Gergely, Baráti Kristóf vagy Fenyő László. Egy évfolyamban legfeljebb tíz-tizenkét gyerek tanul. Megkerülhetetlen, életfontosságú az Előkészítő program felépítése, felvirágoztatása. Ennek országos jelentősége van.

A folyamat sikeres kezdő lépése a tanrend megreformálása. A különleges tehetségek osztályának nincs életszerű működési rendje, ezért elkerülhetetlen egy olyan komplex oktatási csomag kidolgozása a fiatal növendékek számára, ami minden feltételét megteremti annak, hogy a gyerek tehetségéből ki tudjuk hozni a maximumot. Az úgynevezett Előkészítő osztály csak nyomokban tartalmazza azt, amit régen jelentett, jelenlegi koncepciója nem hasonlít egy osztályéra. Ma már a felgyorsult világban a réginél is sokkal intenzívebb, fókuszáltabb, szoros, a közismereti oktatással összehangolt tanmenetre/tanrendre lenne szükség!

Olyan tanrendre, amely lehetővé teszi a napi négy-öt óra ellenőrzött gyakorlást és a főtárgy-órái mellett az olyan nélkülözhetetlen melléktárgyakat, mint például a sokféle kamarazene, improvizáció, szolfézs, összhangzattan, zeneelmélet, zenetörténet, zeneszerzés, rendszeres színpadi fellépések, megfelelő nyelvtudás, ugyanakkor a fiatal tehetség egészséges fizikai erőnléte (sport) is elengedhetetlen, nem beszélve arról, hogy az élet egyéb területein is művelt, tanult emberré kell válnia. Ehhez képest ma a két főtárgyóra mellé mindössze egy szolfézsórát kapnak! Az a gyakorlat, hogy kötelező tárgyakat együtt tanítanak a konzisoknak és az előkészítősöknek, nem üdvözítő. Legyen a képzés célja az egész emberré nevelés: hogy a növendéknek megfelelő rálátása legyen a világra, és feszült élethelyzeteiben segítse a közismereti, történelmi tudása. Emellett a vidékiek számára igényes, biztonságos, támogató kollégiumi környezetet szükséges nyújtani.

Feladatunk kellene hogy legyen egy világra szóló nemzetközi bentlakásos iskolarészleg létrehozásának előkészítése, amely külföldi jelentkezők esetében nagyon komoly bevételt is hozhatna a Zeneakadémiának. Az Előkészítő osztályból a londoni Yehudi Menuhin School mintájára ki lehetne fejleszteni egy nemzetközi szintű, teljes képzést nyújtó, bentlakásos elitképzőt, egy vezető zenei tudásközpontot („csúcsintézményt”) a kilenc és tizenkilenc év közötti különleges magyar és külföldi tehetségek számára. Ahhoz, hogy itt az előkészítő osztálynál is fiatalabb kortól el lehessen kezdeni a tanítást, szükséges egy a célnak megfelelő kollégium, továbbá egy jól átgondolt és felépített iskolai tanrend. Az órarendben helyet kapna az improvizáció, a zongora, a kamara, a zenekar, a kórus, mesterkurzusok, társhangszer. Az oktatásba be lehetne vonni a Doktori Iskolát, a tanársegéddel való gyakorlást is.

A tapasztalatomat és rálátásomat arra használnám fel, hogy a világ legjobb, fiatal tehetségeket egybefogó osztályát, bentlakásos kollégium- és iskolaépületét hozhassuk létre, ami nem csak Közép-Európában lenne egyedülálló, hiszen a londoni s egy kínai kivételével az egész világon nincs még egy ilyen támogató, pályára irányító közeg. Szülőként, a fiam tapasztalatain keresztül szembesülök a londoni iskola gyenge pontjaival. Azokból okulhatunk, és tradicionális magyar népzeneinket, cigányzenénket is hozzá tudnánk tenni a közvetített tartalmakhoz.

4.2. SZEMLÉLETVÁLTÁS: DIFFERENCIÁLT SZAKOK, SZAKIRÁNYOK LÉTREHOZÁSA

Új hagyományt teremthetünk a bolognai rendszeren felüli differenciált, sikerélmény-orientált képzéssel. Ez nemzetközi szinten is egyedülálló lehetőség lenne a hallgatók számára, akik személyre szabott tanrend szerint járhatnák a saját útjukat. Már a konziban eldőlt, ki milyen adottságokkal rendelkezik, mely irány lesz számára megfelelő, hol érzi „biztonságban”, a többiekhez képest előnyben magát. Ebből adódóan gyakorlatorientált felvételit és képzést kell kialakítani, a specializációt erősen előtérbe kell helyezni. A tantervet úgy kell megreformálni, hogy a diákok irányultságát segítse három fő irányban: szólista, zenekari/kamarazenész és tanári. A jelen szisztémában a pálmát mindig a szólista képességű hangszeresek viszik el, mindenki más pedig hátrányos helyzetben van. Azoknak, akik nem szólista babérokra törő egyéniségek, de potenciálisan nagyszerű kamarazenészekké, zenekari zenészekké, tanár-egyénekké válhatnak, a vizsgákon ugyanazoknak a magas kritériumoknak kell megfelelniük, mint a potenciális szólistáknak, és ugyanazt az anyagot kérik rajtuk számon, mint a szólistákon.

Véleményem szerint három, különböző szintet érdemes meghatározni, ami már a felvételin is differenciált játszandó anyagban tükröződne.

Ezeken a szinteken belül megtalálható az az irányvonal, amiben az egyetemi hallgató kiteljesedhet. Mindenki abban a burokbán lehet kiemelkedő, ahova tartozni akar. Természetesen a sávok lehetőség és igény szerint átjárhatók. A legtöbb végzett hallgatóból tanár és zenekari zenész lesz, míg szólóművészi pálya csak keveseknek adatik meg. Természetesen átfedések vannak, például a szólisták is kamaráznak, illetve komoly egyetemi tanári állásokat nyernek el; az utóbbira szükségük lehet a stabilitás iránti igény miatt, és mert kötelességüknek érzik, hogy átadják a színpadon szerzett tudásukat. Az egyetemeken általában a szólistákból válnak a legkeresettebb tanárok! A szólista, a zenekari-kamarazenei és a tanári pályára való felkészítő képzés önmagában is teljes értékű kell hogy legyen.

A Zeneakadémia ma azzal tudja megnyerni az egyetemek közötti nemzetközi versenyt, ha a hallgatók látják: az intézmény kiemelt figyelmet fordít arra, hogy egyetemi éve alatt mindenki a saját irányultságának megfelelő képzésben részesüljön. Tudomásom szerint ezzel megegyező rugalmas, kreatív, tehetségorientált szisztéma sehol máshol nincs a világon! Állandó kapcsolatban kell állnunk a nemzetközi színpadokkal, fesztiválokkal, zenekarokkal és versenyekkel, és mintegy menedzsmentként rendszeresen keresnünk kell a lehetőségeket a hallgatók számára a megmérettetésre, bemutatkozásra.

4.2.1. MA művészdiploma, MA zenekari-kamarazenei diploma, illetve MA pedagógusdiplomák rendszerének átgondolása

A zeneakadémiai felvételi jelentkezésnél minden olyan szakirányt meg kell jelölnie a felvételizőnek, amelyre szívesen bekerülne. A felvételi bizottság dönti el, hogy a felvételiző megfelel-e az általa megjelölt szakirányú képzési sávban, avagy javasolják-e egy másikra.

Ha valaki szólista szeretne lenni, és meg is van a kellő tehetsége ehhez, akkor a Zeneakadémiának olyan tantervvel, olyan óraháló biztosításával kell támogatnia a hallgatót, amely maximálisan megfelel ennek a célnak. Ugyanakkor olyan elvárásokat kell támasztani a szólistáknak készülő hallgatókkal szemben, amelyek felkészítik őket a pályára. Bármely növendék mondhatja, hogy szólista akar lenni, de ha megretten ezekről az elvárásokról, az választ ad arra a kérdésre, hogy valóban szólistának való-e. A művészdiploma megszerzéséhez feleljen meg a hallgató például ezeknek a feltételeknek: induljon legalább három nemzetközi versenyen, amit a World Federation of International Music Competitions jegyez, továbbá meghatározott számú koncerten is szerepeljen a tanév során. Nagyobb mennyiségű anyagot végezzen el folyamatosan, és a vizsgákra is nagyobb az anyagkövetelmény a más szakirányon tanulókhöz képest. A vizsgákon és a koncerteken végig kell játszani – előadni – a műveket. Az énekesképzésben nagyon fontos, hogy a hallgatóknak több olyan élménye legyen, amikor jelmezben, díszlettel, zenekari kísérettel, igazi előadást imitálva tudnak vizsgázni, hiszen non scholae, sed vitae discimus. Ilyen követelményrendszerrel látva a legjobbak külföldről is a Zeneakadémiára akarnak majd járni, ezáltal jobban meg lehet majd válogatni a jelentkezőket, és lehetséges lesz csak a legtehetsége-

sebb zenészeket felvenni. Így ugyan kevés művész MA-s hallgató lesz, de ők valóban szólistapályára valók lesznek. Ha a hallgató nem teljesíti az elvárt anyagot és a versenyrészvételeket, akkor választása szerint át kell mennie a párhuzamos képzések valamelyikére (kivételes esetben évet ismételi). Biztosítani kell számára azt a lehetőséget, hogy a differenciált tanterv miatt addig nem tanult tantárgyakat utólag teljesíthesse. Ám ennek ellenkezőjére is legyen meg a lehetőség: ha valaki nem szólistaképzésre jár, de az első három tanév során elindul egy komoly versenyen, és ott döntős helyet szerez, akkor mehessen át a művészképzésre. A hierarchia csúcsa a művészdiploma. Az ezt megszerzők képviselik az országot a nemzetközi színpadokon. Ez az az „élsportolók” szintje.

Természetesen a zenekari/kórusművészek képzése során sem lehet megfelekedni a szólista tapasztalatok megszerzéséről. Az ezen a képzésen tanuló hallgatók is nevezhetnek nagy nemzetközi versenyekre, de a hangsúlynak esetükben a zenekari/kórus szólamanyagok és kamaradarabok átjátszására, -éneklésére kell esnie. Szem előtt kell tartani például azt is, hogy a zenekari játék alapját a vonósnégyesjátékkal lehet tökéletesíteni. Zenekari/kamarazenei képzés esetén szerepeltetni kell a kredit-hálóban – és be kell számítani az óraszámokba is – a magyar vagy külföldi szimfonikus zenekaroknál eltöltött gyakorlatot, a kamarazenei fellépéseket. A Zeneakadémia feladata a stratégiai partneri kapcsolat fenntartása a hazai és külföldi zenekarokkal, hogy a hallgatók jövőjét segíteni, menedzselni tudja. A differenciált képzés a biztosíték a zenekarok számára, mert a frissen végzett hallgató már kezdőként is felkészült a repertoár tekintetében is.

Felmerül a kérdés, hogy implementálható-e ez a szakirány a zongoristaképzésbe. A zongoristahallgatók számára a korrepetíciót, a kamarazenei előadást, a kontinuojáték elsajátítását lehetne előtérbe helyezni.

Praktikus lenne azon művésztanárok bevonása ebbe a képzésbe, akik tanári pozíciójuk mellett aktív (főállású) zenekari zenészek, kvartettmuzsikussok, kamarazeneészek. A képzést még vonzóbbá teheti, ha a Zeneakadémia híres karmestereket hív a diákzenekarához, ami potenciális szakmai kapcsolati tőkét jelent egy jövőbeni próbajáték folyamán.

A tanári diploma nagy érték, így akként is kezelendő: helyre kell állítani a státuszát, amiben hatalmas előrelépés a fél évvel ezelőtti pedagógus-béremelés! A zeneakadémiai tanárképzésnek a zeneiskolai és szakközépiskolai (konzervatóriumi) szinteken tanító pedagógusokat kell kinevelnie. Aki egyetemi szinten szeretne tanítani, attól nem tanári diplomát, hanem szólista-, zenekari művészi, illetve kamaraművészi karriert kell elvárni. Azok érdemelhetik ki a Zeneakadémián szerzett tanári diplomát, akik már a felvételen is kimutatják ösztönös tehetségüket a gyerekekkel való foglalkozáshoz, és akiknek a tanítás a szívügye. A felvételen nekik technikailag könnyebb, rövidebb koncerttétellekkel kell színpadra állni, de különböző életkorú, hang-

szert tanuló gyerekekkel kell a zsűri jelenlétében foglalkozniuk. A zeneakadémiai tanárképzést meg kell különböztetnünk a többi művészeti karon/intézetben folyó tanárképzéstől azzal, hogy elvárásaink magasabbak, és a kezdetektől fogva „élő” tanítási gyakorlati órák is folynak, zeneiskolás gyerekek bevonásával. A repertoár nagy részét képezik a tanulókoncert-darabok és etűdök. Jóval szélesebb spektrumban sokkal több anyagot sajátítanak el, ugyanakkor technikailag jóval könnyebb feladatok lesz. Így a Zeneakadémia által kiadott tanári diploma megléte más felkészültségi szintet fog jelezni a munkaadó számára, hiszen megszerzéséhez jelentősen megemelt követelményeknek kellett megfelelni. A hallgatók a mesterkurzusokon is a saját szakirányuknak megfelelően tudnak aktív résztvevőként jelen lenni (mindemellett átfedések is lehetnek). A szólistaképzésben a mesterkurzusokon kötelező egymás hallgatása, nem csak a játszó/éneklő növendéké. Szabadon választott tárgy legyen a meghatározott mennyiségű koncertezés egy tanévben.

Mivel a bolognai rendszer a tanárképző főiskolák megszüntetésével járt, elterelt jó néhány olyan növendéket a zenetanári pályáról, akiknek ott lett volna helyük az egyetemi (művész)képzés helyett. Fontos, hogy a vidéki zeneművészeti karok/intézetek iránti elvárások számukra ténylegesen teljesíthetők legyenek. A zeneakadémiai képzést pedig úgy kell kialakítani, hogy az a magasabb szintű követelmények okán magasabbra is pozicionálódjon. A Zeneakadémián szerzett diploma így törvényszerűen más minőségi garanciát jelent minden munkáltató szemében, még ha papíron a diploma súlya megegyezik is.

4.2.2. A BA képzés nyolc szemeszterre emelése, tanári kimenettel

A bolognai rendszer bevezetése körül nagyon intenzív vita alakult ki a szakma és az oktatásirányítás között. Erről sokat lehetett olvasni a korabeli sajtóban, és összefoglaló elemzés is készült ezekről. Ha a bolognai szisztémát úgy vezették volna be a művészetoktatásban, ahogy a szakma 2005 körül hangosan és egyhangúan kérte, akkor betöltötte volna azt a szerepet, ami lényegében a korábbi zeneiskolaitanár-képzők és a Zeneakadémia közös működését jellemezte. A szakma határozott kérése volt a nyolcszemeszteres BA képzés, általános iskolai, gimnáziumi és zeneiskolai tanári diplomával a végén. Erre épült volna a négyszemeszteres MA, művészi és/vagy művésztanári végzettséggel. Ez a két, egymástól jól elkülönülő szint azt a problémát is megoldotta volna, hogy azt, aki bekerült az osztatlan képzésre, semmi nem óvta meg attól, hogy diplomát kapjon. Ezzel annak a lehetősége is leszűkül, hogy a volt vidéki tagozatokról felvegyünk arra érdemes jelentkezőket. Felül kell vizsgálni az osztott és osztatlan rendszert a hatékonyság és a mennyiség faktorainak szem előtt tartásával. A nyolcszemeszteres BA képzés (tanári végzettséggel) és a négyszemeszteres MA képzés művészi és/vagy művésztanári végzettséggel megoldhatná azt a problémát, ami miatt az osztatlan képzést vissza kellett állítani a rendszerbe.

A soha nem látott, pár éven belül felfutó tanári béremelések miatt a két, következő rektori ciklus alatt teljesen más szintre kell hogy kerüljön a zeneakadémiai tanárok megbecsülése. Jelenleg lényegesen jobban honorálják a zeneiskolai és szakközépiskolai tanárok (általában a közoktatásban dolgozó pedagógusok) munkáját, mint az egyetemi oktatókét. A közoktatásban már most jól érezhető béremeléssel és az ehhez igazítandó zeneakadémiai béremeléssel lehet csak elérni, hogy ne csökkenjen tovább drasztikusan évről évre a szakközépiskolákba felvételiző, különösen az azt sikeresen befejező és zenei egyetemekre készülő diákok száma!

A tanári pálya sokkal vonzóbb lenne a hallgatók számára, ha a képzés során túlnyomórészt „tanári dolgokkal” kellene foglalkozni (nem pedig a hiába erőltetett szólistaképzéssel), valamint ha már a nyolc szemeszter után megszerzett alapképzési diplomával lehetne alapfokon tanítani. A tanárképzés során cél, hogy a hallgatók minél több pedagógiai irányzatot (Suzuki, Alexander, Kokas, Forrai stb.) megismerjenek, és a több módszer ismeretével majd magasabb besorolási szintre kerülhessenek leendő munkahelyükön, az általános és zeneiskolában. A gyakorlati képzés lényeges eleme, hogy a hallgató segít a gyakorlatvezető tanárnak, már akár az adminisztrációban is. A tanári diplomához legyen elvárás, hogy a hallgató éveken keresztül hús-vér, valódi gyerekekkel foglalkozzon, tanári segítséggel (tanítási gyakorlat). Meg kell különböztetni a közös tanítást a hospitálástól, ez utóbbi nem elég! Azzal is hangsúlyozni lehetne a minőségi tanítási gyakorlat fontosságát, hogy a hallgatók gyakorlatvezetőik visszajelzése alapján kaphatnának ötös diplomát.

Ami jól működött, az a tanárképző főiskola volt. A fent részletezett átalakítás lehetővé tenné, hogy az összes előnyét visszahozzuk. Az „elcsent” szakokat, ráépítéseket vissza kellene venni a vidéki egyetemektől, más budapesti egyetemektől (például művész MA, ráépülő ének-zene tanár MA). A vidéki zeneművészeti karokon soha nem tapasztalt magasságokba kellene emelni a tanárképzés szintjét, megbecsülését. Ennek a megvalósulása, hatékonyságának felmérése nagyjából tízéves program.

4.3. EGYÉB, KÉPZÉssel KAPCSOLATOS JAVASLATOK

A cél a teljes emberek, zenészek képzése, így nagyon fontos, hogy minden hallgatónak legyen kórusélménye, mielőtt megszerezne a diplomáját. Ezt valószínűleg a kórus mint tantárgy legalább egy projektre való kötelezővé tételével lehetne a legkönnyebben elérni.

A főtárgyórákon legyen rendszeres a lapról játék gyakorlása. Akár egy ilyen vizsgát is be lehetne vezetni, illetve a zenekari, kamarazenekari és kóruspróbák általános gyakorlatává is lehetne tenni a blattolást. Ezenkívül fontos, hogy a szolfézs és az összhangzattan is megjelenjen a főtárgyórákon is. A tanárok kérdezzenek bele a harmóniai, formai alapokba, mert a hallgatók sokszor meglepően nincsenek képben a fenti kérdésekben. Szintén szükséges lenne az improvizációs képességek fejlesztése, akár szabadon választott tárgy keretében. Nem szabad megfeledkezni a nyelvtanulás fontosságáról sem, nemcsak az esetleges külföldi zenészkARRIER, hanem az általános zenei műveltség tágítása miatt is. A félévi vizsga legyen rugalmas, és ne menjen a repertoár rovására, mivel szinte minden szakon így is nagyon szűk az általános repertoár; pedig nemcsak a hallgató, hanem a tanár is akkor tud fejlődni, ha nem csak azt tanítja folyamatosan, amit már tanult/előadott/tanított. A vizsgák tekintetében a szakok között harmonizáció szükséges, nem lehetnek nagy különbségek. A tanszéki/tanszaki honlapokon legyenek mindig kint a vizsgakövetelmények. Legyenek kötelezők az évközbeleni tanszaki koncertek, érjenek kreditet, és legyen ott két-három tanár. A Zeneakadémia zenekarainak repertoárját pedagógiai terv szerint kell felépíteni. A tanárok is üljenek be a zenekari próbákra.

A népzenei és cigányzenei képzésben olyan, intézmények között utazó tanárookra lenne szükség, akik a legkiválóbbak a maguk területén (stílus, etnikum, hangszer stb.). A cigányzene a népzene szerves része kell hogy legyen. Az éttermi cigányzene oktatását – a Brahmtól és Lisztől származtatható, nagy múltú hagyomány alapján – a Zeneakadémia ernyője alatt, a Bartók Konzi négyéves képzésszerkezetében kívánom elindítani, a cigányzene legjelentősebb, megkérdőjelezhetetlen képviselőinek bevonásával.

4.4. AZ ELMÉLETI KÉPZÉSEK, A KODÁLY INTÉZET, AZ EGYHÁZZENE TANSZÉK ÉS A RÉGIZENE TANSZÉK SZINERGIÁJA

Életbevágó hangsúlyozottan segíteni és felemelni a Régizene Tanszéket, hogy intenzív, sokrétű kapcsolódással kerüljön a Zeneakadémia legsikeresebb húzó ágai közé. Az Egyházzene Tanszék és a Kodály Intézet szoros együttműködése is rendkívül fontos a szakmailag, pénzügyileg és szervezésben is könnyebben kezelhető oktatás érdekében. Az Egyházzene és a Régizene Tanszék, valamint kutatási és pedagógiai oldalról a Kodály Intézet szinergiájához és hatékonyabb működéséhez fontos a tanszakok közti még könnyebb átjárás, ezért a szakok kibővítésével, fejlesztésével további konzultációkat tervezek, hogy kollégáim javaslatait figyelembe véve, közösen emeljük a képzést még magasabb szintre. Fontos anyagi forrást biztosítani a különleges és ritka hangszerekre, figyelmet a tanárookra, mesterkurzusokra, az egyházzenei képzés spektrumának és lehetőségeinek szélesítésére, valamint a lehető legtöbb diplom felkutatására, amelyek egyben támogató játszóhelyek is, ahol a liturgikus előadásokkal közelebb tudjuk hozni legősibb zenei kultúránkat a hallgatókhoz, a hívőkhöz, a gyülekezetekhez és a közönséghez.

4.5. DOKTORI ISKOLA, TUDOMÁNYOS TEVÉKENYSÉG

A Zeneakadémia hatékony működtetéséhez tartozik a Doktori Iskola ügymenetének felgyorsítása, mert az egyetemi pályakép a hallgatók számára túl lassan bontakozik ki.

Sok jó műhely van az egyetemen, de ezek közt is fejleszteni kell a kommunikációt, hogy tudjanak egymásról. Az egyetemi rangsorok összeállításánál nagyon fontos, hogy minél értékesebb legyen a kutatási tevékenység. Jelenleg tanszékekhez kapcsolódó kutatócsoportok működnek (zenetudomány, zeneelmélet, egyházzene, népzene), valamint a Kodály Intézet, a könyvtár és a Liszt Kutatóközpont. Nagyon fontos lenne egy egyetemi online folyóirat, ahol publikálni lehetne ezt a sok eredményt, s megfontolandónak tartanám a cambridge-i vagy oxfordi minták alapján a Liszt Academy Press Budapest kiadó létrehozását, együttműködésben például az EMB-vel.

4.6. TOVÁBBKÉPZÉSI ÉS MÓDSZERTANI KÖZPONT A ZENEPEDAGÓGUSOKNAK

A Zeneakadémiának nincs pedagógiai DLA/PHD programja, pedig ennek léte megerősítené a zenepedagógiai oktatást és a pedagógusképzést. Új, hatékony és bizalmon alapuló szaktanácsadói rendszert kellene kiépíteni, ami egyfajta minőségbiztosítást is jelentene. A cél, hogy a tanárok vágyjanak a Zeneakadémia által nyújtott iránymutatásra, merjék hozni a növendékeket, ezt ne ellenőrzésnek, versenynek, hanem a munkájuk segítésének tartssák.

4.7. DIGITALIZÁCIÓ, HATÉKONY ÜGYINTÉZÉS

A támogatói és az oktatói terület közötti hatékony és gördülékeny együttműködés eszköze a digitalizált, korszerű folyamatmenedzsment kell hogy legyen. A tanárok ne csak egy szűkebb „ügyfélfogadási időben” intézhessenek a támogatói területen bármilyen ügyet. Jelentősen növelni kell az intézmény innovációs és fejlesztési potenciálját, amelyben mind az oktatási, mind a kulturális területen kínálkozó lehetőségek felhasználásával kell eredményeket produkálni. A digitális tananyagfejlesztési projekteknél nagyon sok olyan szakmai irány kínálkozik, amelyet jelentős piaci források bevonásával, az alapfokú tananyagtartalmaktól kezdve az egyetemi szintig lehet fejleszteni.

A Konzi és a Zeneakadémia könyvtárának 21. századi fejlesztése, digitalizációja is nélkülözhetetlen, amelyhez biztosítani kell a diákok akadálytalan hozzáférését.

4.7.1. Tananyagfejlesztés elsősorban a Kodály Intézetben és az elméleti tanszékeken, de minden további tanszéken is

Jelenleg is léteznek digitális tananyagok, tudástár, amelyek a honlapon keresztül elérhetők. Azonban rendkívül kevés az így hozzáférhető anyag. Ösztönözni kell ezeknek a további bővítését, folyamatos aktualizálását. Ez is része kell hogy legyen az oktatói munkának és honorálásának.

Különösen fontos a csoportos tantárgyak tananyagainak kidolgozása és hozzáférhetővé tétele. Ezen belül is kiemelt szerepet szánunk a Kodály Intézetnek, egyrészt a Kodály-módszer alkalmazási lehetőségeinek folyamatos adaptálásában a jelenleg felövő generációk számára, másrészt a teljes pedagógiai képzéshez szükséges digitális tananyagok elkészítésében. Ennek keretében keresni kell minden lehetséges szálát az együttműködésre a Kodály Intézettel, az elméleti és gyakorlati tárgyakat oktatók között.

4.7.2. Az Aviso által felvett anyagok felhasználása és közzététele (legalább a Zeneakadémián belül)

Az Aviso, illetve azt megelőzően a régi Stúdió elképesztően sok hang-, illetve kép- és hangfelvételt készített. Ezek közkinccsé tétele létfontosságú!

Csak néhány lehetőség:

- az oktatók és a hallgatók számára elérhető, nem letölthető felvételek;
- a felvételek a Zeneakadémia különböző épületeiben a közösségi eseményeken, a közösségi terekben, a büfében, kibővítés esetén a hozzá csatlakozó kávézóban is szólhatnak.

4.8. A TEHETSÉGEK MENEDZSELÉSE, MENEDZSER SZAK LÉTREHOZÁSA

A Zeneakadémiát fel kell zárkóztatni a többi felsőoktatási intézményhez a művészeti/zenei menedzsment terén is. Zenei menedzser szak(irány) indulhatna a Zenetudományi Tanszék égisze alatt. Az új képzés összeérne a zeneakadémiai tehetségek menedzselésével. (A belső menedzseriroda létrehozását a 2.1. fejezetben javasoltam.)

4.9. MIÉRT NEM IDEÁLIS KÜLÖNBÖZŐ KAROKAT ALAPÍTANI?

Nem támogatjuk a karok alapítását, mert megoldhatatlanul bonyolult az eljárás, és a képzési típusok olyan sok ponton találkoznak, hogy nincs értelme azokat mesterségesen, igazgatási szinten szétválasztani. Más egyetemeken (például a BME-n) lehet, hogy volt haszna, de a Zeneakadémia méretei ezt nem indokolják.

5.

BÉREMELÉS, GAZDASÁGI KONCEPCIÓ

5.1. A bázisalapú finanszírozás gondolata

5.2. A Zeneakadémia teljes éves költségvetésének áttekintése és azonnali kiegészítése

5.2.1. A tanszékek működési költségeinek áttekintése, racionalizálása, a forrásigények feltérképezése

5.2.2. A költségvetés kiegészítése, EU-s szintű befordítás

5.3. Forrásteremtés, mecenatúra

5.4. A Koncertközpont önálló nonprofit gazdasági társasággá alakítása a ZAK ernyője alatt

5. BÉREMELÉS, GAZDASÁGI KONCEPCIÓ

5.1. A BÁZISALAPÚ FINANSZÍROZÁS GONDOLATA

A fejkvóta (normatív támogatás) helyett megfontolás tárgyává kéne tenni a bázisalapú finanszírozást vagy e kettő egészséges egyensúlyát, ami sokkal inkább illene az Egyetem profiljához. Ha teljesítmény/minőség alapján történne a támogatás, akkor jóval nagyobb hangsúlyt kaphatna a szakmaiság. A Zeneakadémián nem minimális, hanem maximális növendékszámokkal kellene dolgozni (például egy tanszék egy évfolyamán öt szólista, a tanári szakirányon harminc hallgató), ez lehetőséget adna egy professzionálisabb, felelősségteljesebb felvételi rendszer kialakítására. Ez utóbbit rugalmasabbá kellene tenni abból a szempontból, hogy a tehetségek felkutatásának ne a központi felvételi határidejéhez kelljen igazodnia. Emellett többfordulós felvételi procedúrát lehetne kialakítani (előfelvételi meghallgatásokkal, konzultációkkal), hogy a lehető legalaposabban meg lehessen ismerni a felvenni kívánt hallgatók körét. Általánossá kellene válnia annak a jelenségnek, ami például az SZFE-ről ismert, miszerint a növendéknek több körben (akár több évig) kell próbálkoznia, hogy bekerülhessen a Zeneakadémiára. (Ehhez hatékony előkészítő programokat kell kidolgozni, főleg olyan szakokra, mint például az Ének Tanszék vagy a Karmester Tanszék). Ugyanakkor be kellene vezetni, hogy adott szintre és szakirányra maximum háromszor lehessen felvételizni, mint például Németországban.

5.2. A ZENEAKADÉMIA TELJES ÉVES KÖLTSÉGVETÉSÉNEK ÁTTEKINTÉSE ÉS AZONNALI KIEGÉSZÍTÉSE

A Zeneakadémia alulfinanszírozottságának többféle oka van:

- az egyéni kontaktórák nagy mennyisége (a képzés elengedhetetlen sajátossága); ennek következményeként a hallgatói létszámhoz képest – más egyetemektől eltérő – meglepően magas oktatói létszám;
- speciális infrastruktúra-igény (koncerttermek, gyakorlótermek, oktatástechnikai eszközök, stúdió stb.);
- hatalmas hangszerállomány, amit folyamatosan karban kell tartani (a billentyűs hangszerek hangolására, karbantartására külön műhelyt kell fenntartani); a hangszerpark folyamatos bővítése, megújítása (főként zongorákkal, fúvós hangszerekkel);
- gyakorlóiskola fenntartása, a fenti feltételek hasonló igényével; kollégium;
- az Egyetem és a fenntartó között húzódó több éves nézeteltérés megoldatlansága.

5.2.1. A tanszékek működési költségeinek áttekintése, racionalizálása, a forrásigények feltérképezése

A működés és a finanszírozás racionalizálásához elengedhetetlen, hogy gyors láttele-tet készítsünk az Egyetemről, minden vonatkozásban. Ehhez felhasználható minden olyan elemzés és átvilágítás – legyen az oktatási vagy gazdasági –, amely az elmúlt húsz évben készült (például a Deloitte cég elemzése, Dobszay tanár úr összefoglalása a MAB Látogató Bizottságának tapasztalatairól, azóta készült anyagok stb.).

Javaslom megfontolásra a nagymúltú ISPA (International Society for the Performing Arts) szövetség zeneakadémiai teljes átvilágítását.

A gyors láttelelet tapasztalatait már a következő tanévtől hasznosítanunk kell, és meg kell határoznunk a következő lépéseket.

5.2.2. A büdzsé kiegészítése, EU-s szintű bérfelzárkóztatás

- Nem tartható tovább, hogy egy zeneakadémiai oktató kevesebbet keressen, mint egy zeneiskolai tanár! Ezt ugyanúgy a fenntartónak, azaz a magyar államnak kell finanszíroznia, mint a közoktatásban megvalósult pedagógus-béremelést.
- Halaszthatatlan az óraadó tanárok 2012 óta változatlan óradíjának azonnali, minimum 300%-os emelése!
- Azonnali pénzügyi injekcióra van szükség, hogy elérhessünk a zenei szakiskolák fizetéseihez képest is minimum 25–40%-kal magasabb bérezést.
- Az Egyetem jelenleg a működési költségeinek kb. 30%-át tudja bérekre fordítani. A büdzsé emelése mellett ennek az aránynak minimum 50%-ra kell emelkedni.
- A Szenátussal, a kancellárral, a gazdasági igazgatóval közösen kell kidolgozni és racionalizálni az állásban lévő, valamint az óraadó tanárok munkájának lehető legjobb kihasználását.
- A fizetésemelés kerüljön bele az alapbérbe, a nagysága pedig pontosan tükröződjön a tanárok s egyéb zeneakadémiai munkavállalók nettó bérében.
- Hangsúlyosan merül fel az alapbéren felüli, teljesítményalapú juttatások kérdése. Akinek nincs kitöltetlen óraszám, annak a bérezésében kell értékelni például a szakdolgozati konzultációt, opponálást, komplex tanári záróvizsgán való bizottsági részvételt stb.
- Az egy diákra eső normatív támogatásnak nagyságrendileg a duplájára kellene emelkednie.
- Jogdíjakból, végrendeletekhez tartozó közérdekű meghagyásokból a hagyatékkezelő kuratóriumok segítségével például új zongorákat lehetne vásárolni.
- Az Aviso Stúdió gyártási kapacitásával, archívumaink kezelésének átgondolásával további többletbevételre tehetünk szert.
- Egy-két éves cél, hogy például a Bécsi Zeneakadémia béreinek háromnegyedét elérjük. Jó esélyt látok rá.

5.3. FORRÁSTEREMTÉS, MECENATÚRA

Talán a fiatal tehetségeknek van a legnagyobb szüksége a privát mecenatúrára, és egyben feljűk tud a leginkább megnyílni a magán támogatói szféra. Elsődleges kérdés: mit kap cserébe az, aki támogatja a fiatalokat? A fiatal tehetségek támogatására több befogadó alapítvány is működik a Zeneakadémiával karöltve. Őket kell helyzetbe, a támogatási formát pedig divatba hozni!

Csak a leghíresebb művészeinket szabad összekötni a jövő mecenatúrájával, illetve csak a különleges fiatal tehetségeinket, akik nemcsak a nagy marketingháttérrel rendelkező, kevésbé komoly versenyeket nyerik meg, hanem a valóban jegyzett, nagy nemzetközi versenyeket külföldön is! Veszélyes ugyanis, ha nem figyelünk oda a buktatókra, és ha egy kiemelt támogatás nem a valódi érték mögé áll.

Az öregdiákok például az USA-ban nagyon nagy százalékban támogatják saját egyetemeiket, ahol tanultak. Ezért is kiemelkedően fontos az alumni-utámkövetés, hogy kapcsolatot tartva az öregdiákokkal, szép lassan s egyre inkább ösztönözzük őket a Zeneakadémia támogatására megfelelően csábító szolgáltatásokért cserébe, mint például a ZAK öregdiák zenekar megalapítása, ZAK-véndiák kórustalálkozók vagy ZAK-alumnie gyűttesek, fűvöszenekarok létrehozása, évenkénti működtetése.

A pénzügyi és üzleti világból olyan, kiemelten a kultúrát támogató személyiségek segítségével, rálátására számíthatok a Zeneakadémia vonatkozásában, menedzselésében, mint például:

- Jelasity Radovan, az Erste Bank elnök-vezérigazgatója, a Magyar Bankszövetség elnöke,
- Kovács Gáborra, a KOGART alapítója,
- Orbán Gáborra, a Richter Gedeon Nyrt. vezérigazgatója vagy
- Benkócs Tamásra, aki a Fesztiválzenekar valaha volt legfiatalabb szóló fagottosa volt, ma pedig olyan konglomerátumokat vezet, mint például a Videoton Zrt. vagy az IKARUS Zrt.

Fenntartónk, a magyar állam nemcsak a felsőoktatásért felelős minisztériumon, a KIM-en keresztül támogatja a Zeneakadémiát, hanem például az NKA-tól vagy az MMA-val közös projektekből befolyó összegekkel, pályázatokkal, illetve egyéb programokkal is. Ezek nagyságrendje szinte észrevehetetlen. Ezért meg kell vizsgálni, nem tudnánk-e sokkal több együttműködési pontot keresni a fent említett intézményekkel vagy olyan állami cégekkel, alapítványokkal, amelyek akár egy-egy zeneakadémiai projekt, program, esemény, rendezvény, verseny stb. támogatását át tudnák vállalni. Ugyanez érvényes az EU-s és egyéb nemzetközi pályázatok lehető legjobb kihasználása érdekében.

5.4. A KONCERTKÖZPONT ÖNÁLLÓ NONPROFIT GAZDASÁGI TÁRSASÁGGÁ ALAKÍTÁSA A ZENEAkadÉMIA ERNYŐJE ALATT

A finanszírozási nehézségek miatt a Koncertközpont működtetése is egyre nehezebb, mindez magában hordozza a művészi színvonal visszaesésének veszélyét is. A saját bevételek növelése is csak a Koncertközpont éves költségvetésének emelésével vihető végbe!

A 8. fejezetben részletesen kifejtem koncepciómat a Koncertközpontról.

Alapvető, hogy a gyorsabb reagálás, az átláthatóbb s egyszerűbb támogatás érdekében a Zeneakadémia nonprofit céget alapíthatna, amely a Koncertközpontot működtetné. Így az Egyetem több terembérlettel kalkulálhatna, a rendezvényközpont is nagyobb szabadsággal rendelkezhetne, de a mindenkori rektor felügyelné s garantálná a megkérdőjelezhetetlen magas színvonalat, és adott esetben vétóval élhetne.

A teremkiadásokat a lehető legjobb kihasználtsággal kell szervezni, ám úgy, hogy közben ne vegyenek el lehetőséget a hallgatóktól és az oktatási programoktól. A nonprofit cég működtetése esetében gondos előkészületekre lesz szükség, mert – például amint a Müpánál is történik – az állam nem fedezi a rezsiköltségeket, ezért minden más járulékos, illetve üzemeltetési kiadást is ki kell tudni gazdálkodni az egyéb bevételekből. Érdemes teljes kihasználtsággal alkalmazni a dinamikus jegyár-meghatározást.

A Koncertközpont javasolt éves támogatásának mértéke ideális esetben egymilliárd forint.

6.

INFRASTRUKTÚRA, INGATLANPORTFÓLIÓ

6.1. A Liszt Ferenc tér újragondolása

6.2. Szükséges felújítások, korszerűsítések a főépületben és azon túl

6.2.1. Bartók Konzi

6.2.2. Régi Zeneakadémia

6.2.3. Fasori kollégium

6.2.4. Semmelweis utcai épület

6.2.5. Kodály Intézet

6.3. Tervek az intézményi széttagoltság csökkentésére

6.4. Új zenekari próbaterem a főépület közelében

6.5. Múzeumok

6.6. Kibervédelem

6. INFRASTRUKTÚRA, INGATLANPORTFÓLIÓ

6.1. A LISZT FERENC TÉR ÚJRAGONDOLÁSA

A 2., *Vízió* című fejezet a 2.3. pontjában részletesen írok a Liszt Ferenc téri főépület „kinyitására”, a régi, közösségépítő hangulat visszaállításáról.

A Zeneakadémia épülete előtt feltétlenül szükség lenne parkosításra annak érdekében, hogy ne legyen a tér olyan rideg, ám fontos, hogy megmaradjon az épület impozáns látványa. Májustól októberig az egész téren asztalok és székek lehetnének – kvázi a Zeneakadémia büféjének kitelepüléseként –, hangversenyműsorral (évad- és heti műsor) és a művészek ajánlataival, így rengeteg embert be lehet vonzani az Akadémia programjaira. Valamint ki kell alakítani egy kis eladóteret is, ahol a Zeneakadémia saját termékpalettáját (merch) árúsítanák: pulóvereket, pólókat, vászontáskákat, termoszokat, kulcstartókat és hasonló ízléses, a Zeneakadémia arculatához illő tárgyakat. Az itt vásárló hallgatók, mesterkurzusra érkezők és turisták mind segítenék a Zeneakadémia mint márka (brand) ismertebbé válását.

A Zeneakadémia előtti terület árnyékosabb részén előadóteret hozhatnánk létre, hogy jó időben a hallgatókból álló kamaracsoportok rendszeresen adhassanak koncerteket.

A fenti ötletek megvalósításakor a régi szolgálati helyiségeket (például a zongorajavító műhelyt, a kazánházat), a használaton kívüli pénztár helyét, illetve a főbejáratnál lévő plusz ajtót is figyelembe kellene venni.

A Dohnányi utcában ki lehetne alakítani VIP-parkolókat. A Zeneakadémiával szemben lévő üres, használaton kívüli épületben pedig menzát lehetne működtetni olcsó diákmenüvel, például a Korhely Étteremmel együttműködve, s ugyanebben a házban vendéglakásokat, akár a későbbi Nemzetközi Előkészítő osztály kollégiumát is ki lehetne alakítani.

A Teréz körúton még mindig a Zeneakadémia tulajdonában van a három lakás a régi időkből, ezeket is hasznosítani kell, illetve hatékonyan kell kihasználni. Meg kell vizsgálni az olyan, megörökölt régi épületeket, amelyek építéskori funkciói nincsenek összhangban a jelenlegiekkel.

A Zeneakadémia százötven éves jubileuma előtt tisztelegve a környező útvonalakon közlekedő trolis, villamos megállóit át kellene nevezni: például „Király utca–Zeneakadémia”, illetve „Teréz körút–Zeneakadémia” lehetnének. Ezt egy átfogó budapesti koncepció keretében lehetne megvalósítani, melynek során a főváros más pontjain található egyéb megállók is új megnevezést kapnának a közeli jelentős kulturális intézményekről.

6.2. SZÜKSÉGES FELÚJÍTÁSOK, KORSZERŰSÍTÉSEK A FŐÉPÜLETBEN ÉS AZON TÚL

Minél hamarabb sort kell keríteni az alagsor vizesedésének megoldására, a liftek működésének felülvizsgálatára, esetleges cseréjükre. Ezekon kívül további feladat a Wesselényi utcai épület termei szellőzésének hatékonyabbá tétele, és lényeges volna a főépület termének fűtését „finomhangolni”. Ugyanígy szükséges a termék zárásának újbóli átgondolása a legkorszerűbb biztonsági szempontok alapján. A főépület beléptetési rendszere feltétlenül újragondolást igényel.

6.2.1. Bartók Konzi

A Konzi épületének elhelyezkedése egyszerre előny, mert közel van a Zeneakadémiához, de nagy kihívás is, mert a fizikai adottságok miatt behatároltak a lehetőségek. A Bartók Béla Szakgimnázium épületének felújítása napirenden van, a 2022–2023. években a KEHOP-5-2-15-21 program keretében elkészült az energetikai korszerűsítésre vonatkozó tervdokumentáció. Birtokában vagyunk a megvalósításhoz szükséges engedélyeknek, továbbá a kivitelezői közbeszerzési eljárás megindítására alkalmas kiviteli-műszaki tervdokumentációnak. Első ütemben – a forrás rendelkezésre állása esetén – a kivitelezés el is indítható. A várhatóan 1,5–1,8 milliárd forint nagyságrendű bekerülési költségére azonban még nincs forrás. Ettől függetlenül szükség lenne az épület teljes rekonstrukciójára. Az intézmény korábban (2007-ben) jelezte igényét a felújítás várható költségére, a 8–10 milliárd forintos projekt azonban nem kapott támogatást.

Pedig az ingatlant bővíteni lehetne, mert az udvara kihasználatlan. Új épület felhúzásával kollégium és új oktatási terek jöhetnének létre. Nagyobb aulát kellene kialakítani benne egy nagyobb koncertteremmel, és a mostanit kamarateremnek használni. Lényeges kérdés, hogy mikor tud elkezdődni az infrastrukturális fejlesztés és hogy addig hova költözhethet az intézmény. A volt Hegedű utcai kollégium azóta kihasználatlan épületének lehetőségeit, kihasználhatóságát és felújítási költségeit is fel kell mérni.

6.2.2. Régi Zeneakadémia

A Bartók Konzin kívül a Régi Zeneakadémia felújítása is nagyon fontos lenne, de talán nem azonos időben, hiszen komoly munkaszervezési gondot okozna az egyidejűleg végzett két építkezés. A Magyar Brand Projekt keretében a kormányzat tervezi az épületben létesülő Liszt Látogatóközpont és kiállítás kialakítását, aminek finanszírozási forrása egyelőre bizonytalan, de a költségek ismertek: 600–1000 millió forintot tesznek ki. A Régi Zeneakadémia felújításának kapcsán meg kell jegyeznünk, hogy az elmúlt évtizedekben nem történt átfogó műszaki tervezés, a komplexebb felújítási munkákat tartalmazó tervezés viszont a KEHOP-5-2-15-21 program keretében elkészült.

Az energetikai korszerűsítési megoldásokat tartalmazó tervdokumentáció 2023 óta megvan, így a megvalósításhoz szükséges engedélyek birtokában a kivitelezői közbeszerzési eljárás megindítására alkalmas kiviteli-műszaki tervekkel itt is rendelkezünk. A várható bekerülési költség: 1,0–1,2 milliárd forint volna, amire forrás egyelőre nem mutatkozik.

6.2.3. Fasori kollégium

A Bartók Béla Kollégium az Egyetem legrosszabb műszaki állapotban lévő ingatlanja. A fasori épület a kollégiumi funkcióra nem alkalmas, így át kell gondolni, hogy oktatási célra vagy oktatói lakások létesítésére használható-e esetleg. Az ingatlan felújítására az elmúlt két-három évtizedben nem készült érdemi műszaki koncepció. Az egyetem ingatlanstratégiájában több alkalommal felmerült a kollégiumi funkciók más épületben, helyszínen való kialakítása, érdemi előrelépés azonban nincs. Fő célunk itt az állagmegőrzés lehet. Jelen pillanatban a kollégiumra vonatkozó fejlesztések nem jellemezhetők különböző paraméterekkel, de javasolható a meglévő infrastruktúra komfortjának kisebb mértékű javítása, saját forrásból elvégezhető néhány részleges felújítás, festés, burkolatjavítás.

A Városligeti fasorban lévő kollégium nagyon rossz állapotú, így vagy vissza kellene adni a vagyongazdálkodóknak, és igényelni egy szabad kapacitású másik épületet, vagy támogatást kell szerezni egy új kollégium építéséhez.

6.2.4. Semmelweis utcai épület

A Semmelweis utcai épület igazán patinás, és komoly hagyományokkal rendelkezik a zeneakadémiai szervezeten, infrastruktúráján belül. Egy átfogó felújítás után nagyszerűen kihasználható, továbbra is jó hangulatú képzési helyszín maradhatna, azonban az épület ár-érték együtthatójának ellentmondása nem elhanyagolható kérdés.

6.2.5. Kodály Intézet

A Kodály Intézet 1975 óta a Kodály-koncepcióra épülő felsőfokú zenepedagógiai tanulmányok kiemelt jelentőségű nemzetközi központja. A Kodály Intézet 2005. január 1. óta a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem sikeresen működő, önálló oktatási-kutatási egysége, kecskeméti és budapesti csoporttal. A Modern Városok Program keretei között 2017–2018-ban megindult 4,2 milliárd forintos felújítás végére, 2024-re teljesen megújult a kecskeméti Kodály Intézet kolostorépülete. Azonban a projekt második része még nem valósult meg, ezért nem áll rendelkezésre a külföldi hallgatókat kiszolgáló, korszerű kollégiumi épület. Feltétlenül folytatni kell a beruházást.

6.3. TERVEK AZ INTÉZMÉNYI SZÉTTAGOLTSÁG CSÖKKENTÉSÉRE

A képzés és a hallgatói élet szempontjából hatékonyabb lenne, ha az egyetem infrastruktúráisan kevésbé lenne széttagolt. Például a Köztelek utcai szárnyat is át lehetne költöztetni egy újabb, közelebbi, megfelelőbb ingatlanba. Az Andrássy úti Párizsi Nagyáruház, illetve ahhoz hasonló épületkomplexum ideális lenne arra, hogy egy helyszínen lehessen kielégíteni a zeneakadémiai oktatás különböző igényeit (próbatermekkel, gyakorlótermekkel, stúdiókkal, tantermekkel stb.). Az ugyanitt található Lotz-terem csodálatos lehetőséget nyújtana kisebb-nagyobb együttesek, kamaracsoportok koncertjeinek megtartására. A Gutenberg téri színházépület és a volt Sajtószékház irodái is szóba jöhetnének a fenti célra.

Ha kiszámolnánk, hogy hetente mennyi időt töltenek a hallgatók utazással az egyik épületből a másikba, meglepően magas számot kapnánk. Az utazások hatékony csökkentésével hetente órákat spórolhatnánk a diákoknak!

6.4. ÚJ ZENEKARI PRÓBATEREM A FŐÉPÜLET KÖZELÉBEN

A Zeneakadémia Szimfonikus Zenekarának, kamarazenekarainak, kórusának, fúvóegyütteseinek, valamint a Jazz Tanszak zenekarainak próbái megtartására és rugalmasabb beosztására nélkülözhetelen lenne új helyszínt találni. Az Andrássy úti Párizsi Nagyáruház, az Eötvös10 Művelődési Ház vagy a Rádiózenekar Jókai utcai új próbaterme megfelelő megoldás lehetne, amely ingatlancserék, illetve bármilyen megoldás érdekében már felvettem a kapcsolatot az Építési és Közlekedési Minisztériummal és a miniszterrel.

6.5. MÚZEUMOK

A Liszt Múzeummal és a Kodály Múzeummal kooperálva biztosítani kell, hogy az érdeklődők ezen helyszínekre, valamint a Zeneakadémia főépületébe is együttesen érvényes belépőjegyet tudjanak váltani, és kvázi „túraútvonalként” mindhárom, jelentős intézményt egy kirándulás alatt könnyedén meglátogathassák. Ideális lenne bevonni a kultúrtörténeti háromszögbe a Bartók Emlékházat, amelynek újragondolása érdekében felveszem a kapcsolatot az örökösökkel. Kevés ilyen város van a világban, ahol három zeneszerző óriás lakásmúzeuma látogatható!

6.6. KIBERVÉDELEM

Nem szabad megfeledkezni az informatikai biztonság korszerű fenntartásáról sem. Mivel az intézmény igen komoly relikviákat, digitálisan őrzött, komoly jogdíjakkal rendelkező felvételeket is őriz, fontos, hogy minél megbízhatóbb, fejlettebb legyen az intézményi szintű kibervédelem.

7.

A ZENEAKADÉMIA IRÁNYÍTÁSA, VEZÉRKARA, MENEDZSMENTJE

7.1. A hatékony rektori működés felépítése

7.2. Rektori tanácsadó grémium

7.3. Rektori ügyvivő menedzsment felállítása

7. A ZENEAKADÉMIA IRÁNYÍTÁSA, VEZÉRKARA, MENEDZSMENTJE

7.1. A HATÉKONY REKTORI MŰKÖDÉS FELÉPÍTÉSE

Az intézmény vezetése és működtetése az egyetemi SZMSZ figyelembevételével, a szabályzatban meghatározott módon, a választott testületek és a tanszéki vezetők együttműködésével valósul meg.

- Rektor
- Kancellár
A rektor és a kancellár viszonya tekintetében cél a gördülékeny együttműködés.
- Rektori Kabinet
- Kabinetfőnök
- Kabinetiroda-vezető
- Rektorhelyettesek
- Szenátus
- Konzisztórium
- Tanszékvezetők
- Marketing-, PR-osztályok, szakemberek
- HR-osztályok, szakemberek
- Oktatási és Tanulmányi Osztály
- Gazdasági Igazgatóság és a további szervezeti egységek, valamint ad hoc bizottságok
- Hallgatói Önkormányzat és Doktorandusz Önkormányzat
- Zeneakadémia Baráti Köre és a Zeneakadémiához kapcsolódó alapítványok

A munkakörök kialakulása függvényében az alábbi rektorhelyettesi pozíciók létrehozása megfontolandó, az alábbiak esetleges összevonásával:

1. általános, gazdasági-gazdálkodásfejlesztési rektorhelyettes,
2. stratégiai és nemzetközi kapcsolatokért felelős rektorhelyettes,
3. oktatási, művészképzési rektorhelyettes,
4. elméleti rektorhelyettes,
5. művészképzési rektorhelyettes,
6. zenekarokért, együttesekért felelős rektorhelyettes.

Továbbá fontosnak tartom megjegyezni, hogy a Zeneakadémia hatékony fejlődésének érdekében elengedhetetlen, hogy a Nemzeti Kulturális Tanács tagjává váljon, és aktívabban kell részt vennie az International Association of Music Colleges and Universities, továbbá az International Society for Music Education szervezetekben.

7.2. REKTORI TANÁCSADÓ GRÉMIUM

Tervem egy rektori tanácsadó grémium felállítása a zenei élet s az azon kívüli színtér kiemelkedő személyiségeiből.

A közelmúltban intenzív megbeszéléseket folytattam olyan kiemelkedő művészekkel, szakemberekkel, mint (a teljesség igénye nélkül):

Balázs János
Balogh Máté
Baráti Kristóf
Benkócs Tamás, az IKARUS és a Videoton igazgatója
Csalog Gábor
Csonka András
Gőz László
Horváth Zsolt
Jelasity Radován, a Bankszövetség elnöke
Joó Szabolcs
Kemenes András
Kovács Brigitta
Kovács Gábor, a KOGART alapítója
Lukács Miklós
Mácsai János
Orbán Gábor, a Richter Gedeon Nyrt. vezérigazgatója
Rohmann Ditta
Terray Boglárka
Peter Simon professzor, aki harmincegy éven át vezette a Torontói Zeneakadémiát

7.3. REKTORI ÜGYVIVŐ MENEDZSMENT FELÁLLÍTÁSA

Minimum két reál szakember és két, megkérdőjelezhetetlen zenei szakember részvételével.

8.

KONCERTKÖZPONT

8.1. A Zeneakadémia Nagyterme

**8.2. A koncertközpont
és az egyetemi oktatás szinergiája**

8.3. A Solti terem új profilja

8. KONCERTKÖZPONT

A Koncertközpont nonprofit gazdasági társasággá alakításáról az 5.4. pontban írtam részletesen.

8.1. A ZENEAKADÉMIA NAGYTERME

A Zeneakadémia Nagyterme világviszonylatban páratlan. Közel százhusz év alatt (1907-es elkészülte óta) az ott fellépő világhírű művészek mindegyike kedvenc termei közé sorolja. Szépsége, patinája, akusztikája és atmoszférája a lehető legideálisabbá teszi szóló- és kamarakoncertek megtartására, valamint a nagyzenekari repertoár műveinek előadására is.

Egyik cél, hogy a Koncertközpont a lehető legaktívabban részt vegyen a nemzetközi körforgásban, valamint a nagy nevű külföldi zenekarok és a világ leghíresebb szólistái mellett mind a budapesti, mind a vidéki zenekarok arányosan helyet kapjanak a műsorban. Nagyon fontos jó szakmai kapcsolat kialakítása, ápolása és fenntartása minél több külföldi koncertközvetítő irodával, hogy a Nagyterem rendszeresen nemzetközi turnék helyszíne legyen.

Másik cél: nem elfeledni, hogy a Nagyterem a világ egyik legszebb s egyik legnagyobb tanterme, ezért állandó platformot biztosítani a kiemelkedő, versenyekre készülő hallgatóknak rendszeres növendék-hangversenyeken történő bemutatkozásra, repertoárjuk bejátszására. Ugyanebben a sorozatban is rendszeresen teret kell adni az alap- és középfokú zeneiskolák, szakiskolák kiemelkedő diákjainak, továbbá egy új program keretein belül az egész országból a nem feltétlenül zenei oktatási intézmények kórusainak találkozóit kéne rendszeresíteni a Nagyteremben, kinyitva ezzel a Zeneakadémia kapuit mindenki előtt. Így akik eddig álmodni sem mertek róla, felléphetnek a Nagyterem színpadán! Ezenfelül Magyarország számtalan kiváló félamatőr és amatőr kórusának kellene évi rendszerességgel találkozókat szervezni, s egy grémiumnak elbírálni a fellépők sorát s műsorát. Így garantált teltházzal számolhatunk, nem csak a hozzátartozók miatt.

A Bartók Világverseny vetésforgóban működő megmértetései és a Marton Éva Nemzetközi Énekverseny ékkövei a zeneakadémiai programsorozatnak, mellettük fontosnak tartom visszaemlíteni a rangos Liszt Ferenc Nemzetközi Zongoraversenyt és a Szigeti József Nemzetközi Hegedű- és Brácsaversenyt a Zeneakadémia falai közé, kétéves elcsúszással a Bartók Világverseny hangszereseihez képest.

8.2. A KONCERTKÖZPONT ÉS AZ EGYETEMI OKTATÁS SZINERGIÁJA

A Koncertközpont által meghívott művészeket úgy kell felkérni, hogy a koncertezés mellett lehetőség szerint vállaljanak intenzív szerepet az oktatásban is. Tartsanak mesterkurzust a hallgatóknak, vagy legalább egy órát, ahol beszélgetnek a zeneakadémistákkal. Amennyiben erre nincs idejük, de ettől függetlenül is, a főpróbájukat az érintett tanszék hallgatói számára kötelezővé kell tenni. A főpróbák látogatásán kívül járjon kredit a koncertek és a vendégművészek mesterkurzusainak hallgatásáért is!

A zeneakadémiai koncerteket a hallgatók érdekeinek szem előtt tartásával kell megszervezni. Szerezzenek életre szóló zenekari, kamarazenei és kamarakonzert-élményeket, alakuljanak ki gyümölcsöző oktatási együttműködések a karmesterekkel, a zeneszerzőkkel és a zenekarokkal. A Koncertközpont műsorának összeállításakor adjunk kamarazenei bemutatkozási lehetőséget a fiatal magyar tehetségeknek, híres magyar zenészekkel együtt! A jól működő példák egyikehez, a torontói modellhez hasonló szimbiózist kell kiépíteni. A Zeneakadémia otthont adhat olyan programoknak, mint például a Fesztiválzenekar keretei között működő Európai Zenekari Akadémia vagy a Berliini Filharmonikusok Karajan Akadémiája és a berlini Konzerthaus Orchesterakademie.

A koncertekkel kapcsolatban újra kell gondolni a tanárok tanári páholyba és a diákok „kakasülőre” való előregisztrációját is annak érdekében, hogy a lehető legjobban ösztönözzük őket koncertek látogatására. A tanároknak legyen lehetősége arra, hogy akár csak rövid időre is bele tudjanak hallgatni egy-egy, a Nagyteremben zajló koncertbe. A hallgatók koncertre járását rugalmasabbá lehet tenni azzal, ha a regisztráláshoz telefonos applikációt használhatnak. Ha nem telik meg például este hat óráig a regisztráció, akkor a terem befogadóképességéig be kell engedni azokat is, akik előzetesen nem foglaltak jegyet/helyet. Fejlesszük a lehetőséget, hogy más oktatási intézmények hallgatói is minél könnyebben látogathassák a koncerteket diákjeggyel.

A zeneakadémistákat még jobban be lehetne vonni a koncertéletbe azáltal, ha platformot kínálunk számukra, hogy hivatalos blogot vezessenek a koncertekről. Ezek nyomtatásban is megjelenhetnének például a büféasztalokon vagy a jegyirodában, *Mi mondtuk* címmel. A felület kulturált eszmecsere-lehetőséget nyújtana számukra, és erősítené a hallgatói közösséget is. Szükség lenne egy két-három tagú grémiumra, akik ezt a blogot moderálnák. Mintának például Kroó György vagy Pernye András kritikáit is közzé lehetne tenni, ezzel is őrizve az intézmény és nagyjai szellemiségét. Akár azt is lehetne kredittel jutalmazni, ha a hallgató (rendszeresen) publikál ezen az oldalon. Ezenkívül – hogy ne csak online, hanem hagyományos módja is legyen a koncertekről való diskurzusnak – a „kakasülő” szintjén állandósulhatna egy beszélgetőfórum.

Szintén a koncertszervezéssel, – koncertlátogatással kapcsolatos ötlet, hogy szép lenne, ha – a színházak jegyzedőihez és „ajtónállóikhoz” hasonlóan – vissza tudnánk hívni a Zeneakadémián korábban, a felújítás előtt dolgozó idős jegyzedő hölgyeket.

A nemzetközi művészvilágban aktív és elismert rektor és egy jó programigazgató erős szimbiózisban való működésével sikeresen lehet egyensúlyozni az oktatási intézmény és a koncertközpont funkció határán. A szinergia működésének alapfeltételei az arányos, de megfelelő költségvetés és annak rektor általi meghatározása, hogy hány napig áll a Zeneakadémia épülete a koncertélet – azaz a saját és a stratégiai partnerkapcsolatok keretében befogadott rendezvények –, illetve az oktatási cél (vizsgakoncertek, diploma-koncertek, próbák, versenyekre való felkészülés stb.) szolgálatában.

Ahogy már az 5.4. fejezetben említettem, szükség lenne a Koncertközpont működésének költségvetési szempontok alapján való újragondolására, hogy adottságaihoz méltón, észszerűen és jövedelmezően az Egyetem javára lehessen fordítani a benne rejlő potenciált.

8.3. A SOLTI TEREM ÚJ PROFILJA

Annak érdekében, hogy a Solti teremnek hangsúlyosabb legyen a profilja, meg kell tartani minden jó kezdeményezést, és új irányvonalakat kell keresni, akár a történelmi hagyományok és az irodalom visszahozásával, kisebb fesztiválok szervezésével, sok kamarazenével, jazz-zel, népzenevel, kortárs zenével, kamaraoperákkal és barokk zenével. A tervezés, műsorszerkesztés során itt is a legfontosabb szempont a minőség.

A terem helyet adhat más tudományterületek képviselői (például orvosok, tudósok, színészek, irodalmárok) előadásainak is; cserébe a zeneakadémisták zenélnének más egyetemek/ intézmények rendezvényein.

Fentiek pozitív mellékhatása, hogy ismét olyan emberek kerülnének kapcsolatba a Zeneakadémiával, akik eddig esetleg alig vagy egyáltalán nem jártak az épületbe. Speciális, új sorozatainkban a Zeneakadémia ragaszkodhat hozzá, hogy növendékeink egy-egy rövid zeneszámmal indítsák az eseményeket.

Javaslom a jegyértékesítésben a frissen bevezetett keresletalapú dinamikus árképzés állandósítását!

9.

KONNEKTIVITÁS – LÁTHATÓSÁG

9.1. A kapcsolattartás intenzitásának fokozása

9.1.1. A tanszékeken belül –
az oktatók között, valamint
az oktatók és a hallgatók között

9.1.2. A hallgatók egymás között

9.1.3. Öregdiákok utánkövetése

9.1.4. A Hallgatói Önkormányzat tapasztalatainak
kamatoztatása

9.1.5. Évkönyvek digitalizációja

9.1.6. Online munkacsoport

9.2. Vertikális és horizontális kapcsolatok a zeneművészeti intézmények között

9.2.1. Kapcsolat a „vidéki karokkal”

9.2.2. Együttműködés nemzetközi egyetemekkel

9.2.3. A Kodály Intézet intenzívebb jelenléte, támogatása

9.3. Aktív stratégiai partnerkapcsolatok

9.3.1. Valamennyi belföldi és számos külföldi zenekarral,
ifjúsági zenekarokkal

9.3.2. A nemzetközi Liszt Intézetekkel

9.3.3. Hazai egyetemekkel

9.3.4. Hazai kulturális intézményekkel

9.3.5. A médiával

9. KONNEKTIVITÁS – LÁTHATÓSÁG

A 21. század kétségkívül a tudás, a kreativitás évszázada, amelyben az egyéni ötletek és innovációk számítanak a legfontosabb aranyalpnak. Közismert, hogy azok a közösségek, térségek, amelyek nem rendelkeznek elég képzelőerővel és tudással, kénytelenek mindezt megvásárolni. A hatékony eredetiség és a tudás egyre értékesebb lesz. A konnektivitás fogalma a magyar nyelvben az összekapcsolódás képességét, valamint az ezáltal létrejövő kapcsolatokat és hálózatokat jelenti. Használatos az információs technológia területén, ott eszközök és rendszerek képességeit jellemzi, de a piacok és üzleti szereplők viszonyait vagy az emberek közötti kapcsolódások rendjeit is kifejezheti. Nincs okunk arra, hogy a viszonylag új nyelvi leleményt ne tekintsük fontos tényezőnek egy művészeti intézmény hatékony működésének és fejlődésének szempontjából. Hiszen létezése az eredményes működés valutatartalékát megteremtve csak segítheti az Egyetemen az egyidejű rendszerbe befogadott információátvitelt, a kommunikációt és a koordinációt.

A Zeneakadémián rendszeresen futottam s futok bele abba a hiányos kommunikáción alapuló félreértésbe, hogy a legtöbb ember amiatt gondolja, hogy nincsenek bizonyos képzések, átjárási lehetőségek, nincsenek különböző programok, illetve nincs is a hallgatónak esélye más tanszékek óráit hallgatni, más hangszeren tanulni, más képzéseken részt venni, mert nem tud róluk. Ezért a kommunikáció mellett a jövőben kiemelt figyelmet kell fordítani a láthatóságra, minden apró részlettől az orrunk előtt lévő nagy projektekig!

9.1. A KAPCSOLATTARTÁS INTENZITÁSÁNAK FOKOZÁSA

9.1.1. A tanszékeken belül – az oktatók között, valamint az oktatók és a hallgatók között

A tanszékeken és tanszakokon belüli aktív kommunikációs felületek kialakítása – illetve ha már vannak ilyenek, fejlesztésük – kiemelkedő fontosságú. A pozitív interakciók megerősítik a kapcsolatokat, a fenntartásukra irányuló vágyat. Ugyanígy jelentőséggel bír az oktatók közötti közvetlen kapcsolattartás és minden, ehhez szükséges fórum fejlesztése, valamint az oktatók és a hallgatók közötti hatékony kommunikáció biztosítása.

9.1.2. A hallgatók egymás között

Tovább kell fejleszteni azt a folyamatosan frissülő közösségi médiás oldalt, kvázi „online üzenőfalat”, amin keresztül a hallgatók megoszthatják egymással a tanulmányaikkal és az intézménnyel kapcsolatos információikat. Ezt a Hallgatói Önkormányzat a tanári kartól függetlenül kell hogy moderálja, kizárólag a hallgatói kommunikáció elősegítésére.

9.1.3. Öregdiákok utánkövetése

A szervezetek sikeres működésének záloga a résztvevők utánkövetése (follow-up). Az utánkövetés során értékes visszajelzéseket is kaphatunk a működés sokrétű minőségéről, Ahhoz, hogy jövőorientálttá váljon az intézményi oktatás, az öregdiákok segítségével fel kell mérni, hogy diplomaszerezés után milyen esélyekkel, lehetőségekkel helyezkednek el a hallgatók. Ennek kapcsán monitorozni kell, hogy rendelkezik-e az intézményből kikerült pedagógus jó tanári állással, a művész nemzetközi és hazai karrierrel, a zenekari és kamarazenesz jó zenekari pozícióval, hazai és nemzetközi fellépésekkel. Át kell gondolni, hogy fentiek sikeressége érdekében kiket kell bevonni a munkába, illetve mi a tanárok és az egyetem vezetésében részt vevők véleménye, elképzelése. Az utánkövetésen kívül előtérbe kell helyezni a pályaaorientációt is. Az élő alumnihálózat segítségével fel kell állítani egy olyan rendszert, amely hozzájárul az intézmény fejlődéséhez.

9.1.4. A Hallgatói Önkormányzat tapasztalatainak kamatoztatása

Törekedni kell arra, hogy vezetőség és a Hallgatói Önkormányzat között minél hatékonyabb kommunikáció, gyümölcsöző együttműködés legyen. A cél a hallgatók és az Egyetem érdekeinek összehangolása és azok együttes érvényesítése. E cél érdekében kívánatos belső rutinok kialakítására törekedni. Hogy bevett szokás legyen a kommunikáció mint a Zeneakadémia belső demokráciájának kerete.

9.1.5. Évkönyvek digitalizációja

Az eddigi évkönyvek digitalizációja mellett minden, a jövőben megjelenő reprezentatív, archiválási céllal létrehozott évkönyvünket online formában is közzé kell tenni.

9.1.6. Online munkacsoport

A Jazz Tanszék helyzetéből kiindulva, a diákok láthatósága érdekében a 21. században elengedhetetlen egy az egész intézményre kiterjedő hatékony, online kommunikációs csoport létrehozása vagy egy már meglévőbe integrálása, ahol a hallgatók a koncertjeiket, diploma-, de akár vizsgaprodukcióikat, a tanszaki koncertek felvételeit a nagy nemzetközi online platformokra fel tudják tölteni (a Zeneakadémia saját, akár tanszakokra leosztott YouTube-, TikTok- stb. oldalaira), amelyeket aztán a diákok saját csatornáikon tovább megoszthatnak.

9.2. VERTIKÁLIS ÉS HORIZONTÁLIS KAPCSOLATOK A ZENEMŰVÉSZETI INTÉZMÉNYEK KÖZÖTT

9.2.1. Kapcsolat a vidéki karokkal

A 3. fejezetben taglalt inkubációs stratégia mellett – amely az alap- és középfokú zeneoktatási intézményeket érinti – a zeneművészeti karok/intézetek és a Zeneakadémia együttműködése is fontos feladat. Tulajdonképpen az érdekek találkozásáról, összeegyeztetéséről van szó. A zeneakadémiai hallgatóknak színpadra, közönségre, ismertségre és rendszeres fellépési lehetőségre van szüksége, amit a vidéki karok megadhatnak, hiszen számukra – mint a zeneiskoláknak és konzíknak is – létfontosságú, hogy növendékeik és tanáraik hallják a zeneakadémiai diákokat. Nemcsak a Zeneakadémiát érintő lehetőség, de nem zárom ki, hogy ebben a kapcsolatrendszerben szerepet kaphatna a Művészeti Egyetemek Rektori Széke (MERSZ) is

9.2.2. Együttműködés nemzetközi egyetemekkel

Cél, hogy a Zeneakadémia központja legyen nemzetközi intézmények közti hálózatoknak, nemzetközi zenei versenyek szövetségeinek, amelyekre támaszkodva a leg híresebb zenei egyetemekkel (például Juilliard, Bloomington, Toronto, London, Tokyo stb.) közös képzést is indítson, illetve diplomát adjon. Példaértékű az Opera Tanszék kapcsolata kínai egyetemekkel.

9.2.3. A Kodály Intézet intenzívebb jelenléte, támogatása

A Kodály Intézettel mint nemzetközi jelentőségű zenepedagógiai központtal való szorosabb szakmai kapcsolat kialakítása elengedhetetlen a kodályi szellemi örökség tiszteletteljes ápolása és az utánpótlás, valamint a zeneértő közönség nevelésének sikeressége érdekében. A világon egyedülálló módon és a leghitelesebben a kodályi népzene tanulmányozása érdekében fontosnak tartom a Népzene Tanszék és a Kodály Intézet már működő együttműködésének szorosabbra fűzését.

9.3. AKTÍV STRATÉGIAI PARTNERKAPCSOLATOK

9.3.1. Valamennyi belföldi és számos külföldi zenekarral, ifjúsági zenekarokkal

Folyamatos kapcsolatra kell törekedni Magyarország összes, magas színvonalon dolgozó szimfonikus és kamarazenekarával (például Pannon Filharmonikusok, Concerto Budapest, Nemzeti Filharmonikus Zenekar stb.). A Zeneakadémia kínáljon éves rendszerességű, ingyenes fellépési lehetőséget számukra a Nagyteremben, cserébe a hazai zenekarok hívják meg szólólistának a Zeneakadémia legjobb hallgatóit és vezényelni a legjobb karmestereit. Kísérjenek le diplomákat, hívják zenekari gyakorlatra a Zeneakadémia diákjait. A versenyek előtti felkészülési fázisban adjanak lehetőséget a legesélyesebbeknek, illetve mutassák be a legjobb zeneszerző-hallgatók műveit. Ez a projekt ismét jó példa a Koncertközpont és az egyetemi oktatás közti szinergiára.

Egy ilyen összefogás a zenekarok érdeke is, mert így megismerhetik a jövő legjobb potenciális zenekari zenészeit, és a Zeneakadémia végzőseinek akár rögtön(?) próbajáték-, illetve karrierlehetőséget is kínálhatnak. A zenekarok Zeneakadémián tartott koncertjeihez a Koncertközpont biztosítaná a kommunikációt és a jegyeladáshoz kapcsolódó marketinget. Kvázi sajtóként kezelné a befogadott koncertet. A cél egy olyan stratégia kidolgozása, amivel mindenki jól jár.

Nemcsak a magyar zenekarok, hanem a külföldiek felé is nyitni kell! Először akár Zágráb, Graz, Belgrád, Ljubljana és Kassa együtteseit kellene meggyőzni. A 2.1. fejezetben említett ifjúsági zenekarok meghívása is fontos részét képezi e koncepciónak. A zenekarokon kívül színházakat, színházi projekteket, együttműködésekbe is be kell vonni ebbe a stratégiába.

9.3.2. A nemzetközi Liszt Intézetekkel

Előtérbe kell helyezni a magyar kulturális értékeket nemzetközi szinten bemutató intézetekkel való együttműködést is. Ennek eredményeképpen a zeneakadémisták újabb potenciális fellépési lehetőségekhez jutnának, amelyek segítenék külföldi művészkariyerjük megalapozását.

9.3.3. Hazai egyetemekkel

Fontos az átjárás és az összefogás a magyar egyetemek és a Zeneakadémia között. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem, a Semmelweis Egyetem, a Színház- és Filmművészeti Egyetem stb. zenei, zenés-színházi tanszakain, zenekarain kívül más egyetemekkel is cél az együttműködés.

Nemcsak a Zeneakadémián belüli, hanem a más egyetemekre történő áthallgatás rendszerét is meg kell teremteni. Híres tanárok, húzónevek (például Ránki Dezső) tartsanak nyílt órákat, amiket (kreditért) bárki hallgathat. Az áthallgatáson kívül interdiszciplináris képzések, kurzusok és közös projektek indítására is törekedni kell.

Ilyen ötletek például

A Színház- és Filmművészeti Egyetem, illetve a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem adjon a Zeneakadémia Opera Tanszakának vizsgaelőadásaihoz rendezőket, díszlettervezőket, dramaturgokat, jelmeztervezőket, rendezőasszisztenseket stb. Felvetődik egy új szak(irány), az operarendező-képzés közös elindítása is. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemmel közösen működtessen a Zeneakadémia egy (hallgatói) stúdiót, induljon hangtechnikus/hangmérnök/hang- és képrögzítés/zenei rendező képzés is, ezek tekintetében ugyanis a Zeneakadémia kitűnő szakmai gyakorlati lehetőségeket tud nyújtani a diplomát a BME-n megszerző hallgatók számára. A Debreceni Egyetemmel együtt kell működni a művészetimenedzser-képzéssel kapcsolatban. A Semmelweis Egyetemmel legyen közös a kórus. Rendeljünk festményeket a Magyar Képzőművészeti Egyetem hallgatóitól, amikhez a zeneakadémiai zeneszerző-hallgatók írjanak műveket, ezeket pedig közös kiállítás keretében mutassuk be a nagyközönségnek. A Zeneakadémia, a MOME, a Képzőművészeti, a Táncművészeti és a Színház- és Filmművészeti Egyetem potenciális közös (összművészeti) projektjeinek is utat kell találni.

Vezessük be a zenehallgatás-órát! Ma már a fiataloknak nem is olyan egyértelmű és könnyű feladat véghallgatni akár egy harmincperces remekművet, nem beszélve a hatvanperces vagy annál is hosszabb, grandiózus alkotásokról, illetve a különböző felvételek összehasonlításáról.

9.3.4. Hazai kulturális intézményekkel

Diákjainknak fontos, hogy többféle méretű, akusztikájú termekben gyakran felléphessenek, a Zeneakadémiának pedig érdeke, hogy diákjai és művésztanárai az ország minél több termébe és minél szélesebb közönségnek vigyék a Zeneakadémia híreit. Aktív együttműködést kell létrehozni olyan zenei központokkal, mint például a Müpa, a BMC, az Operaház, a Magyar Zene Háza, a Hagyományok Háza, a Magyar Művészeti Akadémia, a Magyar Tudományos Akadémia, a Pesti Vigadó, a pécsi Kodály Központ, a marosvásárhelyi Kultúrpalota, a kézdivásárhelyi Vigadó, a debreceni Kölcsey Központ, a soproni Liszt terem stb., és ezen termek egy-egy produkcióját vendégül kell látnunk a Zeneakadémián.

Néhány ötlet az együttműködésre, amelyekhez bárki kapcsolódhat

Kurtág György BMC-ben megrendezett mesterkurzusait elérhetővé kell tenni válogatott zeneakadémisták részére. 2026 februárjától mindenki számára elérhető lesz Kurtág György összes, rögzített mesterkurzusa, többek között annak az intenzív ötvennyolc órának a felvétele, amelyben Bartók összes kvartettjével foglalkozik, a vonósnégyesem előadásában. A Magyar Zene Házával meglévő együttműködést is tovább kell fejleszteni. A Müpa tagja az európai koncerttermek szövetségének, amelynek keretében a Rising Stars sorozat működik. Akik ide/itt jelölést kapnak, azok felléphetnek az összes, nagy részt vevő koncertteremben. Ezért be kell kapcsolni ebbe a programba a Zeneakadémiát: nemcsak a hallgatókat, hanem a Nagytermet is mint helyszínt, vagy akár a Zeneakadémia Szimfonikus Zenekarát. Élni kell azzal a lehetőséggel is, ha ezekbe az intézményekbe látogat egy-egy zseni. Próbáljunk meg ezekben az esetekben mesterkurzust vagy legalább egy-két tehetséges hallgatónak órát szervezni ezekkel a művészekkel. Úgy kell (ki)nevelni a zenekari zenészeket-diókokat a Zeneakadémián, valamint úgy kell az Opera Tanszakot kiépíteni, hogy az Operaház – közös célok mentén – együtt tudjon működni a Zeneakadémiával. Az Eiffel Műhelyházzal is ugyanilyen fontos a jó szakmai kapcsolat fenntartása, felvetődik egy ifjúsági színház kialakításának ötlete is. A Hagyományok Háza legyen a Zeneakadémia egyik „csápja”, ellátva a népzenevel és cigányzenével kapcsolatos tanszéki feladatokat. A zeneakadémiai népzenei BA képzés legyen négy év, de a hallgatók taníthassanak vele alapfokú zenei intézményekben, a mesterképzés megszervezése pedig történhetne a Hagyományok Házával közösen.

A fentiek mellett évi rendszerességgel el kell jutni nemzetközi hírű koncerttermekbe is, világszínvonalú produkciókkal, hogy a Zeneakadémia letegye a névjegyét. Szintén nagy figyelmet kell fordítani az olyan fesztiválokkal, intézményekkel való kapcsolat-építésre, mint például a Haydneum, amely a régizene-egyházzene képzés szempontjából lehet jelentős. Kapcsolatot kell keresni, hidat kell létesíteni egyéb művészeti ágak és a zene között bármilyen formában és helyszínen. Cél, hogy a klasszikus zene rugalmasan alkalmazkodva a jelenhez, új utakat, új közönséget és közösséget találjon magának és mindenki másnak.

9.3.5. A médiával

A Zeneakadémia aktív médiajelenléte érdekében elengedhetetlen az olyan médiumokkal való rendszeres kollaboráció, mint például a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. égisze alá tartozó csatornák (M1, Bartók Rádió, stb.), a Klasszik Rádió, a Fidelio.hu és a Papageno.hu stb., emellett létfontosságú a Zeneakadémián valaha képre és/vagy hangra rögzített archív felvételek s azok használati jogainak megszerzése!

UTÓSZÓ

Megválasztásom esetén, együttműködve az Egyetem kancellárjával, a Szenátussal, kollégáimmal és a fenntartóval, elsődleges feladatomból májustól szeptemberig kidolgozni egy nagy, mindent átfogó stratégiai tervet, amely a 2026/2027-es tanévtől hosszú távon meghatározza a főbb irányvonalakat, továbbá berendezkedni életemmel, családommal egy olyan életmódra, amelyben mindenekelőtt a Zeneakadémia lesz a prioritás.

ÖNÉLETRAJZ

Egyetemi oktatási előéletem

További munkatapasztalataim

Tanulmányaim

Magyarországi és határ menti mesterkurzusok

Koncerttermek

Karmesterek

Zenekarok

Fesztiválok

Hazai díjak, elismerések

Nemzetközi versenyeredmények

Nemzetközi zsűritagságok

**Hanglemezek, legfontosabb hanglemezdíjak,
hanglemezkiadók**

Ősbemutatók

ÖNÉLETRAJZ

SZEMÉLYES ADATAIM

Név: **Kelemen Barnabás**

Születési hely, idő: Budapest, 1978. 06. 12.

Anyja neve: Pertis Zsuzsanna

Családi állapot: házas, feleséggel, Kokas Katalinnal négy gyermeket nevelünk

EGYETEMI OKTATÁSI ELŐÉLETEM

(angol, német és magyar nyelven)

Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem –

egyetemi docens, hegedű, kamarazene 2003-tól

Bloomington, Indiana University –

állandó vendégprofesszor, hegedű, kamarazene, 2002–2008

Köln, Zeneművészeti Egyetem –

W3 professzor, hegedű főtárgy, 2013–2022

Firenze, Fiesole Egyetem –

állandó vendégprofesszor, hegedű, 2019-től

Egyetemi tanári kinevezés, 2023

Graz, Zeneművészeti Egyetem –

egyetemi professzor, hegedű, 2024-től

TOVÁBBI MUNKATAPASZTALATAIM

Danubia Ifjúsági Zenekar –

alapító koncertmester (1994–1999)

Nemzeti Filharmonikus Zenekar –

vendégkoncertmester (1999–2014)

Kelemen Kvartett

alapító elsőhegedűse (2010–)

Kaposvári Kamarazenei Fesztivál –

társszervező (2010–2014)

Fesztivál Akadémia Budapest –

társalapító művészeti vezető (2016–)

Utopia Zenekar –

vendégkoncertmester (2023–)

TANULMÁNYAIM

Szolfézstanárait

Farbaky Sarolta (1982-1984)
Borlói Katalin (1984-1986)
Tőkés Tünde Mária (1986-1989)
Tihanyi László (1989-1998)

Hegedűtanárait

Baranyai Valéria (1984-1989)
Perényi Eszter (1989-2001)
Isaac Stern (1994-2001)

Rendszeres magánórákat vettem az alábbi művészekől

Rados Ferenc (1995-2024)
Kurtág György (1997-)
Kocsis Zoltán (1998-2016)
Sergiu Luca (1997-2001)
Pauk György (1997-2003)
Thomas Zehetmair (1997-2000)

Karmester tanárait

Jorma Panula (2008-2013)
Leif Segerstam (2008-2014)

Bartók vonósnégyesein az alábbi mesterektől tanultunk

Kocsis Zoltán (2011-2016)
Günter Pichler (2012-2014)
Rados Ferenc (2013-2022)
Kurtág György (2020-)

NEMZETKÖZI MESTERKURZUSOK

(angol, német és magyar nyelven)

Antwerpen, De Singel
Auckland, Music Academy
Berlin, Blackmore Academy
Bloomington, Indiana University
Brisbane, School of Music - University of Queensland
Bruxelles, Conservatoire Royal
Bukarest, Dinu Lipatti Lyceum
Burg Namedy, Rhodius Academy masterclasses
d’Arc-et-Senans, Salin Royale Academy
Dallas, North Texas University
Dubai, American School
Glasgow, Royal Conservatory
Hamburg, Schloss Academy
Helsinki, Sibelius Academy
Izrael, Buchmann-Mehta School of Music
Kuala Lumpur, Dewan masterclasses
Liubliana, Academia de Música
London, The Glenn Gould School
Mexico City, Oaxaca masterclasses
Milano, Conservatorio Giuseppe Verdi
Montepulciano, Masterclasses
Poznan, Young Arts Festival and masterclasses
Salzburg, Mozarteum
Sao Paolo, Conservatoire
Seoul, Korea National University of Arts
Stockholm, European masterclasses
TaiPei, Music Academy
Tokio, School of Music
Tokio, Toho Gauken School of Music
Toronto, University of Toronto, Faculty of Music
Utrecht, HKU Utrecht Conservatory
Vienna, Allegro Vivo
Vienna, Blackmore Academy
Vienna, Schloss Academy
Zagrab, Erasmus masterclasses

MAGYARORSZÁGI ÉS HATÁR MENTI MESTERKURZUSOK

Az alábbi Magyarországi és határ menti iskolákban tartottam mesterkurzust és végeztem tehetségkutató munkát a Fesztivál Akadémia Budapest országjáró programjának keretein belül:

Budapest, Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola és Gimnázium
Budapest, Bornemisza Péter Alapfokú Művészeti Iskola
Budapest, Szent István Király Zeneművészeti Szakgimnázium
Csíkszereda, Liceul de Muzică și Arte Plastice
Debrecen, Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakgimnázium és Zeneiskola
Dunakeszi, Farkas Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola
Eger, Farkas Ferenc Zeneiskola
Győr, Liszt Ferenc Zeneiskola
Győr, Richter János Zeneművészeti Szakgimnázium
Kaposvár, Liszt Ferenc Zeneiskola
Lendvajakabfa, Művésztelep
Marosvásárhely, Colegiul Național de Artă Tg.Mureș
Miskolc, Egressy Béni-Erkel Ferenc AMI
Nagykanizsa, Farkas Ferenc Zene- és Aranymetszés Alapfokú Művészeti Iskola
Pécs, Liszt Ferenc Zeneiskola
Siklós, Alapfokú Művészeti Iskola
Szeged, Király-König Péter Zenei Alapfokú Művészeti Iskola
Székesfehérvár, Hermann László Zeneművészeti Szakgimnázium
Szombathely, Művészeti Szakgimnázium
Zalaegerszeg, Pálóczi Horváth Ádám Alapfokú Művészeti Iskola

KONCERTTERMEK

Magyarország valamennyi koncertterme mellett többek között az alábbi hangversenytermek visszatérő vendége vagyok:

Amsterdam, Concertgebouw

Antwerpen, deSingel

Athén, Megaron

Auckland, Town Hall

Bamberg, Konzerthalle

Berlin, Konzerthaus

Berliner Philharmoniker

Bologna, Municipal Theater

Brescia, Teatro Grande

Bucharest, Romanin Athenaeum

Dortmund, Konzerthaus

Dublin, National Concert Hall

Edinburgh, The Usher Hall

Firenze, Teatro Verdi

Frankfurt, Alte Oper

Genf, Conservatoire

Groeningen, Spot Groningen

Hamburg Philharmonie

Hamburg, Laeiszhalle

Heidelberg, Neue Universitat

Hong Kong, Cultural Centre

Izmir, Ahmed Adnan

Saygun Arts Centre

Jerusalem, YMCA Center

Katowice, NOSPR Concert Hall

Kölner Philharmonie

Lille, Palais de Beaux Arts

Lisabon, Centro Cultural de Belém

Liverpool, Philharmonic Hall

London, Barbican Center

London, Royal Festival Hall

London, Wigmore Hall

Maribor, Union Hall

Melbourne, Recital Centre

Milano, Conservatorio di Milano

New York, Carnegie Hall

Ottawa, Carleton Dominion

Chalmers Centre

Peking, National Centre

for Performing Arts

Perth, Theatre and Concert Hall

Queensland, Performing Arts Centre

Reykjavík, Harpa Concert Hall

Roma, Auditorium Parco della Musica

Roma, Sala Santa Cecilia

Skopje, Macedonian Philharmonic

Sydney, City Recital Hall

Tel Aviv, Opera Concert Hall

Tokio, Suntory Hall

Toronto, The Royal Conservatory

Trento, Sala della Società Filarmonica

Trieste, Teatro Giuseppe Verdi

Venice, Teatro Fenice

Vicenza, Teatro Comunale

Vienna, Musikverein

Wellington, Michael Fowler Centre

SZÁMOMRA LEGFONTOSABB KARMESTEREK

Christian Arming
Teodor Currentzis
Dennis Russel Davies
Eötvös Péter,
Olari Elts,
Fischer Iván,
Rumon Gamba
Marek Janowski
Vladimir Jurowski
Keller András
Kocsis Zoltán
Alexander Liebreich
Hannu Lintu
Lorin Maazel
Madaras Gergely
Sir Neville Marriner
Andreas Ottensamer
Eiji Oue
Rajna Martin
Alexander Rudin
Stefan Sanderling
Leif Segerstam
En Shao
Stephan Solyom
Robert Spano
Michael Stern
Takács Nagy Gábor
Krzystof Urbanski
Vashegyi György
Ariel Zuckermann

ZENEKAROK

Magyarország valamennyi zenekara mellett az alábbi zenekarokkal léptem fel többek között szólístaként vagy/és karmesterként:

Amsterdam, Netherlands Chamber Orchestra
Angers-Nantes, Orchestre National des Pays de la Loire
Antwerp, Symphony Orchestra
Arnhem, Het Gelders Orchestra
Auckland, Symphonic Orchestra
Badajoz, Orquesta de Extremadur
Belgrad, Radio Orchestra
Berlin, Radio Orchestra
Berlin, Utopia Orchestra
Bologna, Philharmonic Orchestra of the Teatro Comunale
Bonn, Beethoven Orchester
Bratislava, Cappella Istropolitana
Bratislava, Slovak Chamber Orchestra
Brisbane, Symphonic Orchestra
Brussels, Belgian National Orchestra
Brussels, Belgian Radio Orchestra
Bucharest, Orchestra Simfonică a Filarmonicii „George Enescu”
Cape Town, Philharmonic Orchestra
Cluj-Napoca, Filarmonica Transilvania
Csíkszereda, Csíki Chamber Orchestra
Dublin, National Symphony Orchestra
Durban, KZN Philharmonic Orchestra
Espoo, Tapiola Sinfonietta
Greenwille, Symphonic Orchestra
Greenwich, Symphonic Orchestra
Groeningen, Noord Nederlands Orkest
Habaroszk, Symphonic Orchestra
Hague, Residentie Orchestra The Hague
Halle, Staatskapelle Halle
Helsingborgs, Symfonic Orchestraer
Helsinki, Philharmonic Orchestra
Hong Kong, Soloists Orchestra
Hong Kong, Philharmonic Orchestra
Indianapolis, Symphonic Orchestra
Izmir, State Symphonic Orchestra
Jerevan, Symphonic Orchestra
Joensuu, City Orchestra
Johannesburg, Symphonic Orchestra

Katowice, Polish National Radio Symphony Orchestra
Kotka-Kouvola, Kymi Sinfonietta
Kuala Lumpur, Dewan Philharmonic Orchestra
Lahti, Symphony Orchestra
Lappeenranta, City Orchestra
Liège, Orchestre Philharmonique
Lisabon, Gulbenkian Orchestra
Liverpool, Philharmonic Orchestra
Łódź, Akademia Muzyczna
London, Philharmonic Orchestra
London, Symphonic Orchestra
London, Arcangelo
London, BBC Symphonic Orchestra
London, Royal Philharmonic Orchestra
Madeira, Symphonic Orchestra
Maribor, National Theatre Orchestra
Mexico City, Philharmonic Orchestra
Moscow, Musica Viva
München, Philharmonic Orchestra
New York, American Symphonic Orchestra
Osaka, Philharmonic Orchestra
Oslo, Det Norske Kammerorkester
Ottawa, Symphonic Orchestra
Perth, Symphonic Orchestra
Poznań, Musical Society of Henryk Wieniawski
Prague, Chamber Philharmonic
Rio de Janeiro, Brazilian Symphonic Orchestra
Roma, Accademia Nazionale di Santa Cecilia
Saarbrücken, Das Saarländische Staatsorchester
Skopje, Macedonian Philharmonic
Tallin, Estonian National Symphonic Orchestra
Tokio Kioi Sinfonietta
Tokio, Yomiuri Symphonic Orchestra
Tokio, Yomiuri Orchestra
Trondheim, Philharmonic Orchestra
Turku, Philharmonic Orchestra
Vienna, Klangforum
Winterhur, Chamber Orchestra
Winterthur, Musikkolegium

FESZTIVÁLOK

Magyarország valamennyi fesztiválja mellett az alábbi fesztiválok visszatérő művésze vagyok hegedű- és brácsaművészként:

Aix-en-Provence	Mantova
Al Bustan Festival, Bayreuth	Maribor
Amsterdam – Prinsengracht	Menton Festival
Bad Harzberg	MIDEM – Cannes
Bad Kissingen	Moritzburg Festival
Båstad Chamber Music Festival	Naples Festival
Bologna	NewPort Music Festival
Bolzano Festival	Nomus Festival
Bréma Music Festival	Bürgerstock Festival
Bürgerstock Festival	Palermo Festival
Cannes-i Festival	Piano a Riom
Cheltenham	Prussia Cove
Colmar Festival	Ravinia
Delft,	Salzburger Festspiele
Eilat Festival, Izrael	Samos Festival
Galway Festival	Schloss Elmau
Genova - Paganini Festival	Shleswig Holstein
Grand Titan	Schumannfest, Düsseldorf
Groeningen Festival	Sibenik Festival
Ittingen	Tirana
Jerusalem Festival	Trento
Karthago Festival	Tromsø Festival
Kuhmo Festival	Varna Festival
Ljubljana Festival	Yaroslavl Festival
Lockenhaus	

HAZAI DÍJAK, ELISMERÉSEK

Végh Sándor-díj (2001)
Liszt Ferenc-díj (2003)
Rózsavölgyi-díj (2003)
Gramofon-díj (2004)
A Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje (2006)
Prima díj (2007)
Junior Prima díj (2008)
Kossuth-díj (2012)
Bartók-Pásztory-díj (2020)
Budapest Józsefváros Díszpolgári címének birtokosa

NEMZETKÖZI VERSENYEREDMÉNYEK

Nemzetközi Szigeti József Hegedűverseny, 2. díj (1997)
Salzburgi Mozart-verseny, 1. díj (1999)
Kuhmoi Trio verseny (Bogányi Gergellyel és Bogányi Tiborral), 1. díj (1999)
Brüsszeli Erzsébet királynő hegedűverseny, 3. díj (2001)
Indianapolisi Nemzetközi hegedűverseny, 1. díj és nyolcból hat különdíj,
valamint az 1683-ban készült Ex-Gingold Stradivari hegedű
és Tourte vonó négyéves használati joga (2002)
Melbourne International Chamber Music Competition
Musica Viva Nagydíj és közönségdíj (2011)
Beijing International Music Competition, 1. díj
Végh Sándor vonósnégyesverseny, 2. díj, közönségdíj – 1. díjat nem adtak ki (2012)
Premio Paolo Borciani kvartettverseny, Reggio Emilia, 1. díj (2014)

NEMZETKÖZI ZSŰRITAGSÁGOK

Banff Kvartettverseny (Kanada)
Bartók Világverseny (Magyarország)
Fehér Ilona Nemzetközi Hegedűverseny (Magyarország)
Kloster Schöntaal (Németország)
Singapore Hegedűverseny (Szingapúr)
Szigeti Hegedűverseny (Magyarország)
Szymanowski Hegedűverseny (Lengyelország)
Wieniawski Nemzetközi Hegedűverseny (Lengyelország)

HANGLEMEZEK, LEGFONTOSABB HANGLEMEZ DÍJAK, HANGLEMEZ KIADÓK

Liszt Ferenc: Works for Violin and Piano Complete

Kelemen, Bogányi – *Hungaroton*
International Liszt Society Award

Johann Michael Haydn: Violin Concertos, Complete

Hungaroton

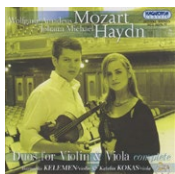
Johannes Brahms: Sonatas for Violin and Piano

Kelemen, Vásáry – *Hungaroton*
Diapason D'or (2003)

Duos for Violin and Cello – Romberg

Kelemen, Kadduri
Hungaroton

Duos for Violin and Viola – Mozart, Haydn

Kelemen, Kokas
Hungaroton

Complete works for violin and orchestra

2 DVD
Hungaroton

Violin Recital: Ravel, Bartók, Liszt, Sarasate

Kelemen, Nagy
Naxos

Bartók, Brahms (Live recording from Lockenhaus Festival)

Kelemen Quartet
Hunnia Records

Mozart: Dissonance / Bartók No 5.

Kelemen Quartet
Hunnia Records

Schubert: String Quartet in D minor D.810, 'Death and the Maiden'

Kelemen Quartet
Hunnia Records

Bartók: Solo Sonata for violin SZ. 117 BB 124; 44 duos for Two Violins SZ. 98, BB 104

Kelemen, Kokas
BMC Records

Bartók: New Series: Sonatas for Violin & Piano Nos 1, 2 – Sonata for Solo Violin

Kelemen, Kocsis – *Hungaroton*
Gramophone Magazine Critics' Choice – Record of the Year (2013)

Bartók: New Series: Rhapsody – Scherzo – Violin Concerto, Op. posth.

Kelemen, Kocsis, NFZ – *Hungaroton*
Gold Record

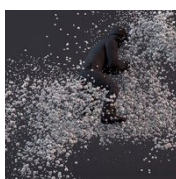
Bartók: New Series: 44 Duos – Hungarian Folk Songs

Kelemen, Kocsis
Hungaroton

Bartók: New Series: Violin Concerto No. 2 – Rhapsodies

Kelemen, Kocsis, NFZ
Hungaroton
German Record Critics' Award (2011)

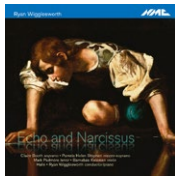
Hommage à Fritz Kreisler

Kelemen, Kocsis
BMC Records

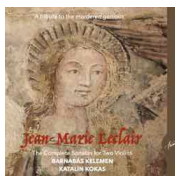
Penderecki: Violin Concerto

Kelemen, Dworzynski
LPO – *LPO Records*

Wigglesworth: Violin Concerto

Kelemen, Wigglesworth
NMC Records

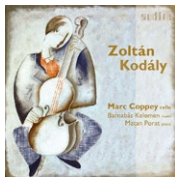
Jean-Marie Leclair: The Complete Sonatas for Two Violins

Double CD
Kelemen, Kokas
Hunnia Records

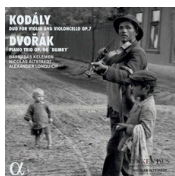
Veress: String Trio – Bartók: Piano Quintet

Kelemen, Frang, Power, Altsteadt, Lonquich – Lockenhaus, *Alpha Records*
Gramophone Magazine – Editor's Choice (2019), BBC Music Magazine Award (2020), Gramophone Award (2020)

Kodály: Duo for violin and cello, Op. 7

Kelemen, Coppey
Audite Records

**Kodály: Duo for violin and cello, Op. 7 - Dvořák: Piano Trio, Op. 90
'Dumky'**

Kelemen, Altsteadt, Lonquich – Lockenhaus, *Alpha Records*
Gramophone Magazine Critics' Choice (2021)

Brahms: The Complete Sonatas for Violin and Piano – 'Alla zingarese'

Double CD
Balázs, Kelemen
Hunnia Records

Bartók: String Quartets – Complete – Double CD

Alpha Records (2026)

Mozart: Flute Quartets – Complete / Zoon, Kelemen, Szűcs, Chuat

Vox Animae (2026)

Ligeti: Violin Concerto - Horn Trio / Kelemen, Ajtony, Castello

Hunnia Records (2026)

Az alábbi zeneszerzők műveinek ősbemutatóját játszottam

Kurtág György: *In memoriam Illés Árpádné* - Magyar Rádió (1998)

Nádor Mihály: *Hegedűverseny* - New York, Carnegie Hall (2014)

Ryan Wigglesworth: *Hegedűverseny* - Manchester, Bridgewater Hall (2013)

Az alábbi zeneszerzők műveit mutattam be Magyarországon

Sofia Gubajdulina: *A kötél táncosnő* (2005)

Ligeti György: *Hegedűverseny* (1998)

Steve Reich: *Triple quartet* (2013)

Alfred Schnittke: *2. hegedűverseny* (1999)

Arvo Pärt: *Tabula Rasa* (2011)

Megrendelésemre az alábbi zeneszerzők által komponált kamaraműveket mutattam be:

Balogh Máté

Bella Máté

Dragony Tímea

Varga Judit

Tornyai Péter

Zombola Péter

A Fesztivál Akadémia Budapest társalapítójaként és vezetőjeként az elmúlt tíz évben széles körű tapasztalatot szereztem a **kreatív és innovatív** megoldások alkalmazásában, hiszen minden egyes fesztivál, országhatárokon átívelő tehetségkutató, mesterkurzus-sorozat, akkreditált továbbképzés és koncertsorozat megszervezése folyamatos újításokat és művészeti víziót igényel. **Vezetőként személyes példamutatással** szeretném inspirálni kollégáimat és a fiatal tehetségeket, miközben döntéseim során mindig vállalom a **felelősséget** a rendezvények magas szakmai színvonaláért és sikeréért. A Kölni Egyetemen eltöltött kilenc év alatt ezeken a pontokon is megerősített a hegedű tanszék vezetőjének felelősségteljes munkaköre. A diákok foglalkozásait angol, német vagy magyar nyelven tartom. A fesztiválok, versenyek és mesterkurzusok szervezése, a tanítás intenzív **kommunikációt** követel meg nemcsak a művészekkel, zsűritagokkal és a diákokkal, hanem az intézményekkel és a támogatókkal is. A velük való egyeztetések során kiemelt szerepet kap a **hatékony érdekérvényesítés** és a különböző nézőpontok összehangolása. A fesztiválok szervezésekor (évi száz-százharminc egyetemista diák harmincöt országból, hatvan külföldi művész, tizenegy tagú nemzetközi zsűri) elkerülhetetlen a **konfliktushelyzetek kezelése**, legyen szó művészi, logisztikai vagy pénzügyi kérdésekről, amelyeket a **közös cél** érdekében mindig a legjobb **kompromisszumra** törekedve oldok meg.

